

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1885
1897—1932.

1935

Péntek, 1935. július 5.
147. szám.

Lloyd George utópiája

Egy ősz, csapzott haja, megrokkant tartásu ember, 72 esztendő terhével a vállán, 72 év tapasztalataival lelkében és fejében, tegnap kiállt a porondra és hitet téve a béke és ujjaépítés mellett, bejelentette, hogy újra visszatér az aktiv politikai életbe.

A 72 esztendő öregur nem ismeretlen, neve bevonult a világtörténelembe. Ez a név, — amely valamikor millió és millió példányszám-ban jelent meg naponta a lapok hasábjain, — Lloyd George. A jellegzetes arcot a képeslapok jellegzetesen nehéz és viharos időkben közölték. Ez az arc ott volt a világháború vér-teli éveiben az angol minisztertanácsokon, ott volt a fegyverkezési ipar bizalmas megbeszélésein és nem hiányzott az antant-vezérkar tárgyalásairól sem. Sokat, nagyon sokat tud a világról, emberekről, sok bűn terheli a lelkét — ezt ő maga is beismerte — és a történelem azt a mindennél többet mondó jelzőt helyezi neve mellé: Anglia háborús miniszterelnöke.

Ez az egykori háborús miniszterelnök pedig most többezés tömeg előtt a szószékre állott és arról beszélt, hogy miképpen, hogyan lehetne megmenteni a világot egy uiabb háborútól? Amint mondotta, a gazdasági zűrzavar egyre növekszik, a béke ügye rosszabbul áll, mint 1914-ben. Németország tíz évig könyörgött a győztes hatalmaknak, hogy váltsák be leszerelési ígéretüket, de azok inkább engedték, hogy Németország felfegyverkezzen, mint, hogy ők maguk leszereljenek. A világ a múlt esztendőben egy milliárd fontot költött fegyverkezésre.

Anglia gazdasági bajaival foglalkozva, egy új Anglia felépítéséről beszélt. Ennek az ujjaépítésnek részletes tervét Lloyd George már három hónappal ezelőtt az angol kormány elé terjesztette, a kormány annak tanulmányozására külön bizottságot nevezett ki, amely azt végül is elutasította. Ez készíthette Lloyd George-ot arra, hogy visszavonultságából előlépjén és minél nagyobb tömegeket szerezzen és szervezzék meg az „új Anglia” eszméjének.

Mi is tulajdonképpen ez az „új Anglia?”

A világ csak a naptár szerint él a XX-ik században. Valóságban azonban évtizedekkel hátramaradt kora múltott. Ebben a mondatban foglalhatnánk össze Lloyd George programjának alap gondolatát. A technika csodálatos találmányai nagy tömegekben csak a hadiiparban találnak alkalmazást, míg az ugynevezett békés találmányok legtöbbje nem jut el a nagytömegekhez. Ennek a kornak a legjellegzetesebb és legtöbbet használt erőforrása a villanyáram, logikus tehát, hogy gyors tempóban villamosítani kell mindent. Lloyd George programjának egyik jelentős része Anglia villanyosítása.

Azok a városok, házak, lakások, amelyekben élünk, egy rég letűnt korból maradtak ránk. Itt elsősorban a vidéki városokra kell gondolnunk. Mindezeket át kell alakítanunk, egészséges, új városokat, új emberi lakhelyeket kell teremtenünk, hogy a XX-ik század embereként valóban a XX-ik században éljen és ennek a századnak, ennek, a haladás óriásmér-

Costinescu helyettes kereskedelmi miniszter:

Hiszem, hogy tíz napon belül a helyzet általános enyhülése következik

A közegészségügyi miniszter a szabadságon levő Manolescu-Strungát helyettesíti — Indokolatlan a drágulási hullám — A kedvezőtlen gazdasági helyzet okai

Costinescu miniszter nagyjelentőségű nyilatkozata az ország általános gazdasági helyzetéről

Bucurestiből jelentik: Ma reggel dr. Costinescu közegészségügyi miniszter átvette a kereskedelemügyi és iparügyi minisztérium vezetését, ahol a szabadságra távozó Manolescu-Strunga minisztert helyettesíti. A miniszter részletes sajtónyilatkozatot adott, amelyben a következőket mondotta:

— Több ízben kaptam felszólítást arra, hogy lépjek a kereskedelmi és iparügyi minisztériumba. Mindenkor kitértem a kérdés elől, mert ismerem azokat a nehézségeket, amelyek itt rám várnak. Most, hogy Manolescu-Strunga szabadságra megy, újból felszólítottak és én el is vállaltam a megbizatást, anélkül azonban, hogy a közegészségügyi tárcaáról lemondanék. Elsősorban azért vállaltam el a megbizatást, mert Leon professzor, államtitkár, aki kitűnően ismer minden ügyet, teljes támogatásáról biztosított. Elmondhatom, hogy ismerem a függő kérdéseket, már csak azért is, mert a kereskedelmi és ipari kérdésekben atyám, volt utmutatóm. Teljes mértékben

tisztában vagyok a jelenlegi nehézségekkel. Ismerem a belső bajokat, elsősorban pedig az érezhető drágulás súlyos következményeit.

Ami a külkereskedelmi helyzetet illeti,

földjeit megfutott kornak, ne átkaiban, hanem áldásaiban részesüljön.

Ennek az Álomországnak megvalósításához természetesen elsősorban pénz kell, de, ami még ennél is fontosabb: emberi munkaerő. Ettől reméli Lloyd George, hogy foglalkoztatni tudja Anglia kétmilliónyi munkanélküliségét. A szükséges költségeket mindenekelőtt a fegyverkezéstől akarja elvonni, ezenkívül olcsó hitelek kiván folyósítani és át akarja szervezni a pénzügyintézeteket.

Lloyd George arra hivatkozik, hogy a világ tud költeni és tud áldozatkész lenni. Az elmúlt esztendőben is egymilliárd angol fontot, vagyis 500 milliárd lejt költött fegyverkezésre, vagyis olyan összeget, amely több, mint husz esztendőre fedezné a román állam költségvetését. Ha tehát a világ költeni akar, akkor ne öldöklő számszámokra költjön, hanem olyan munkálatokra, amelyek emberségesebbé, hogy úgy mondjuk: korszerűbbé teszik az emberi életet.

Lloyd George visszatérése tulajdonképpen Anglia belügye. Belügye mindaddig amíg

rendkívül kedvezőtlen helyzettel viaskodunk, mivel a külföldön érzékenyen reagálnak a jelenlegi rezsim bizonytalanságára. Azonban, ha a prémiumok utján indultunk el, ezen az úton kell, hogy tovább haladjunk, mert ha programunkat teljesítjük, a külföld bizalma visszatér. A helyzet nehéz, mivel a külföldi adósságok hatalmas volta abnormális helyzetet teremt. A katonai rendelkezések miatt óriási mennyiségű deviza keresésére vagyunk kényszerülve, hogy ezt megvásárolva, a Nemzeti Bank rendelkezésére bocsássuk. Remélem, hogy a jelenlegi rezsim segítségével aktívabb mérleget tudunk teremteni és exportunkat az import fölé tudjuk emelni, anélkül azonban, hogy a behozatalt letörnénk, mert ilyen módon abnormális helyzetet teremtenénk, ami a kereskedelem megsemmisítését jelentené.

Hiszem, hogy 10 napon belül a helyzet általános enyhülése következik.

— Ami a belső helyzetet illeti, a drágulási hullám indokul a 44 százalék új valuta-felárat emlegetik. Ez azonban gyenge érvelés, mert a különböző kereskedelmi cégek és az ipar devizával való ellátásáért 60—70 százalékos felárat is fizettek, a hivatalos árfolyam felett. Ami a vámoknál elfekvő árukat illeti, ezeknek ér-

hatalomra nem kerül és nem igyekszik lényegesen megváltoztatni a belpolitika mellett Nagybritánia külpolitikáját is. A jelenlegi konstellációk szerint, Lloyd George nem kerül egyhamar az angol kormány élére. Az ő szerepe minden bizonnyal még hosszú ideig kimarad az nagy európai színjátékból. Az európai aktualitás ma Beck lengyel külügyminiszter berlini látogatása, amelynek programján „a keleti egyezmény eltemetése, a Balti-tengeren való hegemonia, a lengyel hajóhad fejlesztése, stb.” szerepel. A ma időszerűsége a kitörőfében lévő olasz—abesszini konfliktus. És ha Lloyd George szavaival mégis foglalkozik, sőt behatóan foglalkozik a világ, ez azért van, mert figyelemreméltó és leszögezésre méltó, hogy épp ebben az időszakban egy volt háborús miniszterelnök, — akinek fegyverkezésben jártassága és gyakorlata van — kiáll a porondra és hitet tesz amellett, amiben aktiv politikuskok már alig-alig hisznek: a béke mellett és kimondja, élőszóval és írásban hirdeti, hogy ennek megvalósításához a lomtárba került „leszerelési frázis”, nem pedig az évi egymilliárd fontos fegyverkezési luxus-számla vezet.

téke körülbelül 1 milliárd lei. Ezeknek jórésze már elnyerte a behozatali autorizációt és ez esetekben csak a devizamennyiség rendelkezésre bocsátása van hátra. A többi árukna az elintézés a minisztériumtól függ, mivel kompenzációs uton érkeztek. Az a kívánságom, sőt óhajom, hogy 8, legkésőbb tíz nap alatt ezek a vámmal heverő áruk a kereskedők kezébe kerüljenek, ami a piac érezhető felélénkülését hozza magával.

— Azok ellen, akik az árakat emelik, eleget felelősséget vesz a spekulatív törvény. Remélem azonban, hogy erre nem kerül sor és az az álláspontom, hogy a maximálási törvényt csak rendkívüli esetekben léptessük életbe.

— Ami az ipart illeti, e téren, összehasonlítva a külföldi viszonyokkal, a helyzet elég kielégítő. Így nyilatkozott a helyzetet kitűnően ismerő iparos is. Az élet olcsóbbá tétele érdekében úgy rendelkeztem, hogy a fővárosban ugynevezett „repülő-piacokat” szervezzenek meg, ahol

a termelők közvetlenül a fogyasztókkal léphetnek érintkezésbe.

E célból összehívtam a főváros kerületi polgármestereit és Bucuresti főpolgármesterét, hogy a kellő instrukciókkal magam lássam el őket.

— Még egyszer ismétlem, csak időlegesen töltöm be Manolescu-Strunga tisztjét és ez alkalommal kérem a tárca tisztviselőkarát, adja meg számomra azt a támogatást, amely a sikeres munkánál nélkülözhetetlen, annál is inkább, mert a támogatás nem nekem, hanem az államnak szól. Hangsúlyozom végül, hogy munkámban a Nemzeti Bank és a pénzügyminiszter teljes támogatását bírom.

A Lupta írja, hogy bizonyos esetekben a 44 százalékos felár rendszere változást szenved. Palesztina speciális megbízottja, Chelouché megbeszélést folytatott Costinescu dr.-ral, a kereskedelmi tárca ideiglenes vezetőjével, akivel

megállapodtak, hogy a prémiumot Palesztinával szemben mérséklik majd. Hasonló mérséklés várható Egyiptom irányában is.

A külföldi adósságok (arleráták) rendezésével kapcsolatosan úgy döntöttek, hogy a verifikált és elismert arleráták fedezésére 1935. évre valamennyi országba irányuló exportunk 5 százalékát állapítják meg maximumként. E keret határain belül az importőr-hitelező kérésére megengedhető, hogy új importjának kifizetésével egyidejűleg az új importról szóló számla értékének 10 százalékát meghaladó összeget folyósítsanak az arlerátából, ha az új importot ugyanaz bonyolítja le, aki a réggit is lebonyolította.

Az álom

Irtta: ANDRÉ GYBAL

Bünesetekről folyt a szó, a társaság valamennyi tagja előhozakodott egy-egy különösen érdekes történettel, de valamennyi közül a legérdekesebbet Peyronneau vizsgálóbíró beszélt el. Ez nem is volt csodálatos, mert a beszéd tárgya a hivatásába vágott. Volt honnan merítenie.

— ... Ez az eset, amit sohasem fogok elfelejteni, még pályám kezdetén történt, — beszélt a bíró — akkoriban sokat kószáltam vidéki kiküldetésekben. Egy ilyen alkalommal Larzacba igyekezve elszámítottam az időt és mielőtt célhoz értem volna, rámsötétedett. Ez a vidék, azt hiszem, a mi Franciaországunk legbarátságosabb vidéke. Talán azért is nevezik Franciaország sivatagjának, mert olyan hihetetlenül kopár, homokos, mikadtlevégőjű. Arra nem gondolhattam, hogy az éjszaka sötétjében vaktában folytassam utamat, azzal a kezdetleges tragaccsal, amit méltán nevezhetünk a mai gyorsjárású, kényelmes autók előőrsének s ami az autók között körülbelül azt a szerepet játszhatná, amit Don Quijote Rosinanteje a lovak történelmében. Szerencsémre az utszélen megláttam egy fogadót. Ugy állt ott a maga primitív ségében, egyes-egyedül az egész környéken, mintha a mögötte álló sziklafalból nőtt volna ki. Inkább major volt, ahol az utasok szükség esetén megszállhattak. Éhes voltam, rettenetesen fáradt, nem sokat beszéltem, alkudoztam, behabosoltam a hevenyészett vacsorát, rántottát, sajtot és lefeküdtem.

Vagy két óra hosszat alhattam, mikor egyszerre egész testemben reszketve, hideg verejték-

Kiéléződnek az angol-olasz ellentétek

A Népszövetség elé kerül az olasz—abesszin ügy — Beck lengyel külügyminiszter nyilatkozik a berlini tárgyalásról

Anglia állítólag gazdasági bojkottot tervez Olaszország ellen

Az európai külpolitika homlokterében Beck ezredes, lengyel külügyminiszter berlini látogatása áll. Az eddigi tárgyalásokról hivatalos jelentést még nem adtak ki, ezzel szemben a világsajtóban megjelent hírek szerint tegnap Berlinben a következő kérdések kerültek szóba:

A keleti egyezmény temetése, a francia—szovjet—egyezmény, a cseh és litván kormányok hajthatatlan magatartása, a lengyel hajóraj kiépítése (ezzel a kérdéssel kapcsolatban az Echo de Paris úgy tudja, hogy a német nagyipar minden erőfeszítést megtesz, hogy a lengyel hajóépítésre vonatkozó rendeletet megkapja) s végül a memeli kérdés. Ez utóbbival kapcsolatban a Morning Post úgy tudja, hogy Hitler és Göring arra akarják rábírní Lengyelországot, hogy a kérdésre vonatkozóan engedjenek szabad kezet Németországnak.

A lengyel kormány hivatalos lapja, a Gazeta Polska berlini tudósítója részleteket közöl Hitler kancellár és Beck külügyminiszter tárgyalásairól. Ez alkalommal nemcsak a két országot érdeklő kérdéseket beszéltek meg, hanem igen fontos más problémákat is. Hitler kancellár kijelentette a lengyel külügyminiszternek, hogy rendkívüli módon megrendítette őt Pilsudsky marsall halála, mert régi vágya az volt, hogy a marsallal találkozhassék. A német kormány azt hiszi, hogy a marsall emlékének úgy áldozhat legkegyeletteljesebben, ha a marsall által megindított lengyel—német politikát tovább folytatja.

Beck külügyminiszter válaszában kijelentette, hogy az elhunyt marsall politikai végrendeletét végrehajtják, melynek sarkalatos pontja volt a két ország közötti jóviszony kimélyítése. A lengyel kormány nem lát semmiféle olyan körülményt, amely ezt a politikát bármilyen tekintetben megváltoztathatná.

Berlinből jelentik: Beck lengyel külügyminiszter ma sajtónyilatkozatot adott és ebben a következőket mondotta:

— A Hitler birodalmi vezérrel és kancellárral folytatott megbeszéléseink során, nemcsak a német—lengyel viszony, hanem a két kormányt érdeklő összes politikai kérdéseket megvitattuk. Az ezt kiegészítő és a többi német miniszterekkel folytatott tanácskozások alkalmával megállapítottuk, hogy országaink

egymásközötti jóviszonyában az 1934. január 26-iki nyilatkozat óta határozott előrehaladás tapasztalható. A Németország és Lengyelország közötti egyezményről most már bárki megállapíthatja, hogy a béke megszilárdításához járult hozzá és hogy ez a békemű egy része.

E den főpecsétőr alsóházi beszéde óta az angol—olasz ellentétek egyre jobban kiélesednek. Az olasz közvélemény attól tart, hogy Anglia gazdasági bojkottot tervez Olaszország ellen. A párisi Temps londoni tudósítója szerint valószínű, hogy Anglia az abesszin—kérdésben Párishoz jegyzéket intéz. Londonban úgy látják, hogy mivel Olaszország elvetette az angol közvetítő javaslatot, a Népszövetség közbelépése most már elkerülhetetlen. Hír szerint Hoare külügyminiszter az olasz—abesszin—ügyet a népszövetség elé akarja vitni.

A francia lapok szerint, ha Anglia Franciaországot arra akarja megnyerni, hogy a Népszövetség előtt Olaszország ellen forduljon, akkor minden lépése hiábavaló. Az atmoszféra egy és más kérdésből kifolyólag — állapítja meg az újság — angolelleses.

Visszaérkezett Jugoszláviából

a magyar cserkészek kiváló repülője

Budapestről jelentik: Rotter Lajos, a magyar cserkészek kiváló repülője ma érkezett vissza Budapestre Jugoszláviából, kalandos utjáról. Az újságíróknak elmondotta repülésének egész történetét. Több ízben hangoztatta, hogy Jugoszláviában példátlanul kedves fogadtatásban részesült és a hatóságok is nagyon előzékenyek és jóindulatúak voltak hozzája. Nagybecskereken az ottani Aero klub diszjektivényével ajándékozta meg őt. A gépét, a Karakánt otthagyta, mert a hatóságok engedélyével résztvesz a becskerekiek vasárnapi repülőünnepségén, amelyen gépével fel fog szállni.

A belgrádi Politika című lap vezetőhelyen foglalkozik Rotter Lajos magyar pilótával és kiváló teljesítményeivel. A cikkíró elmondja, hogy Rotter a becskereki katonatisztek vendége volt, akik előtt két óra hosszat különféle mutatványokat végzett a Karakán nevű géppel.

től csapzottan, felriadtam. Első pillanatban nem tudtam, hol vagyok, mi történt velem, aztán rájöttem, hogy valami szörnyűt álmodtam, ez ijesztett fel... Ez az álom.

Azt álmodtam, hogy a fogadás és a felesége belopóztak a szobámba, rávetették magukat, a férfi nagy hegyes kést szegzett a torkomnak, a durvaarcú asszony felpofozta a számat, hogy ne tudjak kiáltani, s ekkor a férfi felhasította a torkomat. Aztán átkutatták a ruhámat, minden pénzemet elszedték és holttestemet egyesült erővel lecipelték az istálló melletti trágyagödörbe, bedobták és vasvillával beföldelték a gőzölgő trágyával. Az a borzalmas szag ébresztett fel álomból...

Igyekeztem visszanyerni hidegvéremet. Végre is az álom csak álom... De hiába hősködtem, ébren is láttam a szörnyű arcokat, nem tudtam lerázni a bénító rémületet, valahogy úgy éreztem, hogy körülöttem a sötétben valamire egy halott fekszik. Bolondságnak mondtam eljárásomat, de mégse tudtam egyebet tenni. Az asztalon hagytam annyi pénzt, amivel kétszeresen is megfizettem a szállást, vacsorát, lelopóztam, beültem az automba és nekiindultam, hátra se nézve.

Néhány nappal utóbb szenzációs eset kavarta fel a környék nyugalmát. Az esetet nekem osztották ki. Egyik falu jegyzője eltűnt, már körülbelül három hét előtt, elég nagy összeg volt nála, a község pénze, amit a közeli város takarékpénztárában akart elhelyezni. Az utolsó nyom az eltűnés napjának esti hét órájáig vezetett, akkor még látták, aztán többé nem. Az eset annál csodálatosabb, mert az a környék teljesen biztonságos, becsületes, megbízható nép lakja, évtizedeken át

se fordul elő lopás, még verekedés is alig.

Névtelen levélben arról értesítették a csendőrséget, hogy a jegyző azon az estén Caylar környékén egy utszéli fogadóban szállt meg. A csendőrök rögtön kiszálltak a megjelölt helyre, de a fogadás és felesége azt erősítették, hogy a jegyzőnek színt se látták. Felfigyeltem.

— Az a fogadó nem a Railliebiau major? — kérdeztem, ez volt ugyanis az a hely, ahol az említett éjszakát töltöttem.

— De igen! — hangzott a meglepett válasz — talán járt arra?

— Azonnal idézzék be a fogadóst és a feleségét — rendelkeztem minden magyarázkodás helyett.

Még aznap délután előttem állt két durvaarcú álamképem, azon elevenen. Az asszony egész testében reszketett, mert felismerte bennem a titokzatos utast, aki az éj sötétjében bucsu nélkül odébb állt.

— Megmaradnak az állításuk mellett, hogy szeptember elsején nem látták Meriet jegyzőt?

— Esküszöm boldogult apám, anyám emlékére... mormogta az asszony.

— Nemcsak, hogy látták, de meg is ölték! — vágtam közbe — azt is tudom, hogyan... Maga lefogta a szerencsétlent, betömte a száját, a férje elvágta a torkát. Aztán egyesült erővel lecipelték a halottat és elföldelték a trágyagödörben...

— Jézus Mária! Igen... igen... igaz... — lihegte térdre roskadva, elfehéült szájjal az asszony.

Kimentünk a majorba, a csendőrök vasvillával hányták szét a rothadó szalmával kevert trágyát. Alatta feküdt a halott...

A Habsburg-restauráció előtérben

Az osztrák államtanács véglegesen hozzájárult a Habsburg-vagyon visszaadásához — Visszaköltöznek Bécsbe a Habsburgok — Ottó extrónörökös nyilatkozata

Bécsből jelentik: Az osztrák minisztertanács tegnapi határozathozatala után, az osztrák államtanács bizalmas megbeszélésre ült össze, amelyen szintén a Habsburg-törvények felfüggesztéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalták le. Ma délelőtt az államtanács újabb ülést tartott, amelyen

most már végleg hozzájárult a Habsburgok vagyonának visszaadásáról szóló törvénytervezethez.

A legközelebbi időben megtartják a szövetségi ülést, amely elé terjeszti a kormány a törvényjavaslatot és ha azt elfogadják, akkor még azon a napon kihirdeti és azonnal életbelépteti.

A gyors döntés a délelőtti órákban a szenzáció erejével hatott és a lapok egymásután rendkívüli kiadást jelentettek meg. Visszont a külföldi lapok fantasztikus híreket közölnek ebből az alkalomból a Habsburg-ház restaurálásáról. Ezért a délután folyamán a Prager Tageblattot és Bohemia prágai lapokat az osztrák kormány elkoboztatta.

Politikai körök véleménye szerint Zita és Ottó kivételével a Habsburgok mindannyian visszaköltöznek Ausztriába. A volt császárné és a királyfi visszatérése azért nem történhetik meg, mert az osztrák kormánynak az ő hazautazásuk esetleg kellemetlenségeket okozhatna. Ugy látszik azonban, hogy a már Bécsben tartózkodó Jenő főherceget fogják megbízni Zita gyermekeinek képviselővel. Ottó két fia testvére, Róbert és Félix, akik mindketten ez évben érettségiztek, főiskolai tanulmányaikat már Bécsben fogják végezni.

A „Reuter“-ügynökség brüsszeli tudósítója meginterjuvulta Habsburg Ottót és megkérdezte tőle, mi igaz az osztrák restaurációs törekvésekből. Habsburg Ottó kijelentette, hogy

tényleg léteznek restaurációs tárgyalások, de ő csak abban az esetben hajlandó visszatérni Ausztriába, ha abba valamennyi politikai párt fenntartás nélkül beleegyeznek. Ottó extrónörökös többek között a következőket mondotta:

— Nem térek vissza Ausztriába az összes érdekelték jóváhagyása nélkül. Nem tagadom, hogy bizonyos tárgyalások még folynak, ezekről azonban nem beszélhetek.

A Reuter-iroda párisi levelezője szerint a francia külügyminisztérium hangsúlyozza, hogy nem változott a helyzet a val márciusi nyilatkozata óta, amelyben kijelentette, hogy

Franciaország a Habsburg-kérdésben teljesen a kisantant álláspontjával azonosítja magát.

Az osztrák törvényjavaslatnak egyébként — ezt Párisban kidomborítják, — semmi köze a Habsburg-restaurációhoz. Egyes becslések szerint a Habsburgok ausztriai vagyona két milliárd schilling.

A Londonban tartózkodó Titulescu külügyminiszter közölte az angol miniszterekkel, hogy a kisantant határozottan ellenez minden olyan cselekedetet, amely a Habsburg-restauráció alapját képezné.

Az aradi minoritáknál tartott házkutatás miatt

szabadságáról hazatér PAZSITNY BONAVENTURA rendfőnök

A minorita-rendházban tartott tegnapi, nagy feltűnést keltett házkutatás hullámai mára némileg már lecsillapodtak. Elült már az a megdöbbenés is, ami a katolikus hívőkön erőt vett a házkutatás kapcsán. Ezt a drámai hangulatot mi sem jellemzi jobban, minthogy a délelőtti órákban, amikor a házkutatás még folyamatban volt, a bezárt templom közelében igen sok szegény asszony letérdepelt a földre és úgy imádkozott.

Mint megírtuk, a minorita-rendházban folytatott házkutatással egyidejűleg a radnai kolostort is átkutatták és onnan is több iratot vittek el. Ugyanakkor a csendőrség házkutatást tartott Mátray László tanítónál is, de minden eredmény nélkül. Ezután a karhatalom emberei Lipovára mentek át, ahol Siebig Frigyes pápai kamarás lakásán tartották házkutatást. Innen, mint értesültünk, elvitték a kamarás magánlevelezését, közöttük Glattfelder magyarországi püspöknek hozzáintézett levelét is.

A házkutatással ugyyszólván egyidejűleg felmerült a kérdés, hogy vajon a minorita-rend tesz-e bizonyos lépéseket a házkutatás ügyében világi, vagy egyházi hatóságoknál. Kérdést intéztünk ebben az ügyben Lakatos Ottó dr. plébánoshoz, aki a következőket mondotta:

— Annak elbírálására, hogy a rend tényleg lépéseket ebben az ügyben, nem érzem magam illetékesnek. A házkutatással kapcsolatosan azonnal hazahívtam Pazsitny Bonaventura dr. rendfőnököt, aki jelenleg körútján van. Kizárólag a rendfőnök illetékes annak elbírálására, hogy egyáltalán elképzelhető-e valamilyen lépés a minorita-rend részéről ebben az ügyben, minthogy ő a rend általános érdekeit sokkal inkább tudja képviselni, rangjánál fogva.

A beszélgetés során megkérdeztük Lakatos Ottó dr.-t, hogy mi a helyzet jelenleg a

Pert nyert az Olasz Bankkal szemben Darvas Ernő volt aradi színész

Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy a Budapesti Színházat ez év tavaszán Darvas Ernő aradi színész és Nagy Dániel író vették bérbe és továbbadták a Bethlen-téri színháznak. Időközben azonban a házat elárverezték és az Olasz Bank vette meg, amely a színházi helyiséget bérbeadta a Vigaszínháznak nyári előadások céljaira. Egyidejűleg felmondott Darvas Ernőnek és Nagy Dánielnek, illetve rajtuk keresztül a Bethlen-téri színháznak. A felmondást azonban az utóbbiak nem fogadták el és így pereskedés kezdődött a felek között. Hetekkel ezelőtt a járásbíró, most pedig a budapesti törvényszék Darvas és Nagy Dániel javára ítélte a bérletet.

Monay Ferenc dr. és Pazsitny Bonaventura dr. ellen Clujon Onisfor Ghibu által beadott feljelentés körül. Erről Lakatos Ottó dr. ezt mondotta:

— Nem vagyok hivatott arra, hogy a szóbanforgó feljelentésről nyilatkozzam és ezért csupán arra a személyes véleményre szorítkozom, hogy úgy Monay Ferenc dr. asszisztens generális, pápai gyóntató, mint Pazsitny Bonaventura dr. rendfőnök helyzete ebben az ügyben igen könnyű.

A házkutatás ténye egyébként még nem fejeződött be, minthogy az összeszedett iratok és inkriminált tárgyak felülvizsgálása még napokat vesz igénybe. Érdekes, hogy az elkobzott lobogók közül az egyik a Csizmadia Céh templomi zászlaja, a másik pedig a Szivgárda egyik lobogója volt. Az utóbbit csupán magyar felírása miatt vitték el.

Cornea csendőrnagy, a házkutatás vezetője újabb érdeklődésünkre még ezeket mondotta:

— A házkutatás eredményéről még nem nyilatkozhatok. Igen sok iratot és tárgyat vittek el, amiknek figyelmes átvizsgálása legkevesebb három napot vesz igénybe. A minorita-rendházban jóval több tárgyat foglaltunk le, mint Radnán, ahonnan az elvitt iratok száma csekély.

Eddig tart a hivatalos nyilatkozat, amiből kitűnik, hogy minden eddigi híresztelés, nemkevésbé az egyes rosszakaratu sajtóközlemények értesülései légből kapottak, mert hiszen egy még be nem fejeződött házkutatás eredményét csak felelőtlenül lehet kolportálni.

Békenyilatkozattal bemutatkozott az új jugoszláv kormány

Belgrádból jelentik: Az újonnan alakult jugoszláv kormány Stojadinovics miniszterelnök vezetésével ma délelőtt mutatkozott be a szkupstinában. A kormánynyilatkozatot maga a miniszterelnök olvasta fel és ebben kijelenti, hogy a jugoszláv külpolitikát a békeszerződések, a szövetségi és baráti szerződések, a kisantant és a Balkán-szövetség, továbbá a Franciaországhoz hű barátság politikája határozza meg. Ezek annyira megfelelnek a jugoszláv nép kívánságainak, hogy nem kívánja az új kormány sem megváltoztatni irányvonalukat. Jugoszlávia azonban — úgy mint eddig — a békéért fárad és azért dolgozik és készséggel működik együtt az európai országokkal, amelyek a békét akarják.

Belpolitikai szempontból a kormány hű marad az 1931. évi alkotmányhoz. Bejelentette a miniszterelnök, hogy kormánya törekedni fog egyes törvényeket a megváltozott viszonyoknak megfelelően és a jugoszláv nép óhajához képest megváltoztatni, így elsősorban a választójogról. A gyűlekezési és sajtó jog megváltoztatásáról van szó.

A román nyelvet nem ismerő köztisztviselők nem kérhetik nyugdíjazásukat

A pénzügyi kormány különös rendelkezése a nyugdíjazást kérő kisebbségi tisztviselők ellen

Bucurestiből jelentik: A Rador a következő jelentésben foglalkozik a kisebbségi köztisztviselők ellen életbeléptetett legújabb kormányrendelettel:

„Az államnyelvet mindmáig el nem sajátított köztisztviselőkkel szemben alkalmazott kormány-intézkedéseket a tisztviselők úgy kívánják kivédeni, hogy a törvény szigorának kijátszására nyugdíjaztatási kérelemmel élnek, kérelmüknél betegségre hivatkoznak, orvosi bizonyítványokat mellékelnek. A nyugdíjaztatást kérelmező tisztviselők előterjesztéssel éltek, hogy a nyugdíjtörvény 14. pontja értelmében vizsgáltság felül egészségügyi állapotu-

kat a megfelelő orvosi bizottságokkal. Az erre illetékes hatóságok helyt adtak a kérelmeknek és a nyugdíjpénztárt ilyen módon valóságilag megrohmozták a különböző intézmények az orvosi bizottság összehívása érdekében. A benyújtott kérelmek szokatlanul nagy tömegűek és ezért a pénzügyminisztérium közbelépett. A pénzügyi kormány úgy intézkedett, hogy a román nyelvet nem ismerő kisebbségi tisztviselők számára nem lehet megnyitni a nyugdíjaztatás útját és helyettesíteni kell őket, a köztisztviselői statutum értelmében. A nyugdíjpénztár értesítette az összes hatóságokat a minisztérium ezen rendelkezéséről.”

MA NAGY Vargahé- HALESTELY lessel az „**ELITE**” kerthelyiségben (str. Ioan Calvin) Olcsó árak, kitűnő konyha és különleges faj- borok. Elsőrendű zene, tánc parkett. Szombat és vasárnap reggel 3-ig nyitva.

Tatarescu miniszterelnök feltűnéstkelő leleplezése

Marinescu bucuresti-i rendőrprefektus harmincmillió kifizetési díjból akarja felépíttetni a rendőrprefektúra palotáját

Szenzációs leleplezés egy fővárosi lapban — Jótékony egyesületek millió kifizetésekkel próbálkoztak — A kompenzációs rendszer titka

Bucurestiből jelentik: Socor Emil lapja a Zorile mai számában szenzációs cikket közöl a kompenzációs rendszer titkairól. Elmondja, hogy néhány héttel ezelőtt a gazdasági bizottság ülést tartott, amelyen a külföldi export-rendszert vitatták meg és ez alkalommal Tatarescu miniszterelnök feltűnéstkelő leleplezéseket tart a bizottság elé.

Néhány héttel ezelőtt — mondotta el a miniszterelnök — egy ur jelent meg hivatalom-

TATARESCU

ban a Crucea Rosu egyesület megbízásából. Arra kért, tegyem lehetővé, hogy az egyesület anyagi zavarai megszűnjenek, adjak a Vörös Keresztnek ötvenmillió leles ajándékot, anélkül, hogy egyetlen lei-el is megterhelném a költségvetést.

Az ajánlat oda konkludált, bocsássak az egyesület rendelkezésére ötszáz millió leles kompenzációs engedélyt és ezáltal a Crucea Rosu ötven millióhoz jut. Két nap múlva már egy másik ajánlattal kerestek fel: valaki 30 millió leit ajánlott fel az I. O. V.-nak, ha ennek ellenében 200 millió kompenzációs engedélyt kap.

Ekkor merült fel bennem a gyanu, milyen ha-

Szombat délig

lehet jelentkezni a Baile-lipovai kirándulásra

Az aradi közönség körében általános érdeklődés nyilvánul meg a lipovai Magyar Párt július 7-iki, vasárnapi néptünnepére iránt. Mint már közöltük, az aradi résztvevőket különvillamos szállítja Radnára, ahonnan autobuszokon viszik át őket Baile Lipovára, amelynek szép parkjában az ünnepélyt rendezik. A rendezőbizottság olyan olcsó részvételi díjat állapított meg, hogy ezáltal a szerényfizetésű kishivatalnokok számára is lehetővé tette egy rendkívül kellemes vasárnap eltöltését. A kilencven leles részvételi díjban benne foglalatik a villamosjegy oda és vissza, autobusz Radnáról Baile Lipovára és vissza, valamint a közös ebéd és a néptünnepély belépőjegye.

A jelentkezés oly módon történik, hogy a kirándulni akarók az Aradi Közlönyben közölt szelvényt kivágják, kitöltik és kilencven lei melléklésével eljuttatják az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. Ott lepecsételik a szelvényt, amely a fenti szolgáltatásokra oly módon válik érvényessé. A jelentkezési határidő szombaton déli tizenkét óra. Az érdekes és szórakoztató program az egész megyéből nagy tömegekben vonzza az érdeklődőket a lipovai Magyar Párt néptünnepére.

talmas összegeket lehet keresni kompenzációs engedélyekkel... bizonyítéka ennek a felajánlott sokmillió ajándékot...

A miniszterelnök ezzel fejezte be előadását:

— S ezután arra a meggyőződésre jutottam, hogy a kompenzációs rendszert még kell szüntetni.

Két hét múlva azonban — folytatja a Zorile — a gazdasági bizottság egy társaságnak 300 millió leles kompenzációs engedélyt adott ki. A közbenjáró Marinescu Gabriel bucuresti-i rendőrprefektus volt, akinek az engedély ellenében 30 millió leit ajánlottak fel a bucuresti-i rendőrprefektúra palotájának felépítéséhez. Marinescu prefektusnak régi terve a palota felépítése és a terv megvalósítása érdekében ki-

Prima Societate de Autobuse
I. MERA & Co. Arad.

Ertesítjük a n. é. közönséget, hogy f. hó 7-én, vasárnap reggel 5 órakor kényelmes új kocsikkal

társas kirándulást

rendezünk a következő helyekre:

Băile Episcopesti

„Pöspök fürdő” és

Băile Moneasa-ra.

Részvételi díj:

Baile Episcopesti Lei 180.—

„ Moneasa „ 120.—

A kiránduláson résztvevők úgy a fürdők használatánál mint az étkezésnél kedvezményben részesülnek.

Jelentkezéseket 15-én, szombaton déli 12 óráig

Sándor Iván & Co. sorsjegytirodában kérjük leadni. 3510

járta a kért kompenzációs engedélyt. A lap A lap élesen támadja Marinescut és kijelenti, hogy kijárással nem szabad középületeket emelni.

Goga és Cuza között létrejött a fuzió

Az új párt teljesen eltávolodik az antiszemita liga célkitűzéseitől

Bucurestiből jelentik: Goga és Cuza között a fuzió létrejött és vasárnap a két vezér a metropolita előtt esküt tesz, hogy egyezmény feltételeit kölcsönösen betartják. A ceremónia után közös nyilatkozatot adnak ki. A megyék megszervezéseit az új párt keretein belül összel kezdik meg. A párt aktív elnöke Goga, míg tiszteletbeli elnöke Cuza lesz.

Goga Octavian tiszteletére ma délután bankett volt a Parisiens kerthelyiségében. A költő politikus barátai gyűltek össze ezen a banketten, akik előtt Goga ismertette a jobboldali pártokkal folytatott tárgyalásainak eredményét. Beszéde során kifejtette, hogy meg-

győződése szerint a jobboldali pártok egységes frontjának megalakítása egy önmagától értetődő, szükséges dolog. Eppen ennek folyományaként szimpátiával fogadta Vaida, majd pedig Cuza ajánlatát. Goga Octavian végül kijelentette, hogy olyan programot akar összeállítani, amellyel kormányozni, nem pedig agítani lehet.

Ma délután 4 órakor távirati értesítés érkezett Iasiból Burileanutól, aki közölte, hogy megegyezésre jutott Cuzával. Az új párt ugyan nacionalista programmal indul, azonban ugyszólván teljesen eltávolodik az antiszemita liga (L. A. N. C.) programjától, illetve célkitűzésétől.

A robot-repülőgép

bemutathozott. — A csodás szerkezetű repülőgép pilóta nélkül mindent elvégez

Londonból jelentik: A londoni repülőnapon bemutatták az angol légiflotta pompás új találmányát, a pilótanélküli repülőgépet, melyet feltalálója „Méhkirálynő”-nek nevezett el. A gép pusztán rádiókészülékkel felszerelve,

a földi irányítás parancsait követve száll fel,

emelkedik vagy süllyed, aszerint, hogy dirigálják, elvégzi a legváltozatosabb műgyakorlatokat, majd pedig simán leszáll egy tetszés szerinti helyen. A Méhkirálynő, anélkül, hogy azt felfegyvereznék, vagy abban életét veszélyeztető pilótát kellene elhelyezni, örökdió a reábi- zott város felett. A gép kicsi és ezért előállítására nem túl drága. A nálánál sokkal nagyobb és értékesebb támadó bombavetőgépeknek egyszerűen nekiirányítható, hiszen egy összeütközés egész bizonyosan

mindkét gép lezuhanását vonja maga után

s a robotgépnek nincs mit vesztenie.

A Méhkirálynő azonban egyéb igen hasznos szolgálatokat is végezhet. A hadirepülőgépek gyakorlatozásai eddig ugyszólván légiüres térben mozgottak. A gyakorlat vagy a tüzéség ugyanis valóságos céltáblákon és éles golyók-

kal gyakorolhatja a lövést, de nem úgy a vadász-repülők. Az ő gyakorlatozásuk eddig csak elméleti volt, amit valamelyest megkönnyített a fényképezőgépfegyver.

Az apró filmekkel töltött gépfegyver ugyanis elsütéskor egy-egy sorozat fényképet vett fel az ellenfélről, a támadó gépek tehát ugyszólván nem puskacsőre, hanem lencsére kellett venni az ellenfelet és az így kapott és később előhívott fényképekből lehetett némi következtetéseket levonni a lefolyt légi-csatából.

A robotrepülőgép egy csapásra megváltoztatta a helyzetet. Most adva van egy élő, mozgó, ügyesen kitérő, a valóságos helyzetet szinte tökéletesen előidéző céltábla, melyen való gyakorlatozás a vadászrepülők és az elhárítóútegek célbiztonságát a végtelenségig fogják növelni.

A „robotgép”-et hadihajókról és a szárazföldről, bombabiztos fedezékekből irányíthatják és általában az a vélemény, hogy ezzel a találmánnyal sikerül a légitámadások veszélyességét 75 százalékkal csökkenteni.

Revolvert könyörgött letartóztatása alkalmával Antonescu főhadnagy, hogy főbelőhesse magát

A bucaresti-i kémkedési bűnpör tárgyalásának hetedik napja — Vasilescu Paula vallomása alatt elájult a főhadnagy

Bucurestiből jelentik: A kémkedési bűnpör mai tárgyalásán folytatták a tanúk kihallgatását. Miután az a gyanu merült fel, hogy a vádlottak titkos rádióleadót is használtak, kihallgatták *Stoenescu*, a giurgiui posta igazgatóját, aki kijelentette, hogy a bucaresti-i rádióleadó programját egy időben tényleg megzavarta valami, de nem tud felvilágosítást adni arról, mi okozhatta a zavarokat. *Ghimis* őrnagy, a nagyvezérkar tagja vallomást tesz elektromos lámpákról, amelyeket *Bossel* lakásán találtak. *Az őrnagy kijelentette, hogy azoknak segítségével rövidhullámú rádióleadót lehet készíteni.* Nagy vita fejlődött ki a tanu és a védelem között egy rádiókészülék tervrajza körül, amelyet *Bosselnél* találtak. *Az őrnagy kijelenti, hogy a vádlottnál talált lámpák csak leadóállomáshoz használhatók.* Több jelentéktelen tanuvallomás után *Vasilescu Paulát*, a feljelentő leányt hallgatták ki.

A tizenhét esztendőes szép leány gyászbaöltözve jelent meg a bíróság előtt. Elmondotta, hogy 13 éves korában ismerkedett meg Antonescu főhadnaggyal és miatta maradt ki a negyedik gimnáziumból, mert a főhadnagy közölte, hogy feleségül veszi, amint elvált. Szülei hallani sem akartak a házasságról és *apja kijelentette, hogy lelövi Antonescut, ha még egyszer házában találja.* A bíróság azonban tartott, sőt mind intímabbé vált. 1933-ban rájött arra, hogy szerelmiüknek következményei támadtak. Hét hónap múlva halott gyermeke született és a főhadnagy vitte el kocsival a csecsemő holttestét. *Antonescu elhelyezése után a leány utánament és elhamarkodott lépését hamarosan megbánta.* Formálisan éhezett Radutiban, ahol a főhadnagy hűgként szerepelt. *Antonescu sokszor megverte és tél idején az uccára dobta ki.* Egy éjszaka a főhadnagy ruhájának zsebében kutatott és egy Varsóból érkezett levelet talált, amelynek tartalmából rájött arra, hogy a főhadnagy kémkedik. Felkeltette és szemrehányást tett neki, mire Antonescu azzal nyugtatta meg, hogy *hamis adatokat adott Ághnak, akitől pénzt kapott.*

A vallomás alatt Antonescu zokogni kezd, majd ajultan esik le székéről. Oprisan Rita oda rohan hozzá, egy katonai segítségével felemelik, majd egy pohár vizet itatnak a főhadnaggyal. Később *Vasilescu Paulát* folytatta vallomását. Elmondotta, hogy egy napon Radutiba

érkezett *Oprisan Rita*, akinek jelentéseket kellett volna Bucurestibe vinni. Nyomban felkereste *Botez* főhadnagyot, akinél feljelentést tett. *Botez* két titkosrendőrrel Antonescu lakására ment. Előre ment és ekkor *Oprisan Rita* kijelentette neki, hogy hamarosan férjhez mehet Antonescuhoz. Ebben a percben érkezett meg a főhadnagy a detektivekkel.

Antonescu halásápadt lett, majd könyörögni kezdett a főhadnagynak, adjon neki egy revolvert kölcsön és hagyja egyedül néhány pillanatra, hogy végezhesen magával. Botez azonban megtagadta a kérés teljesítését

s úgy Antonescut, mint *Oprisan Ritát* letartóztatta. *Atanasiu kapitány*, hadbiztos kérdésére kijelenti, hogy Antonescu kétszer írt levelet Budapestre. Az egyik védő kérdésére *Vasilescu Paulát* kijelenti, hogy Antonescu a börtönből több levelet írt neki és ezekre válaszolt. Összesen tizenegy levelet írt Antonescunak a börtönből. A tárgyalást holnap folytatják.

Nyolchavi börtönre ítélték egy timisoarai vállalkozót az aradi Pollacsek-téglagyár körül elkövetett csalás miatt

Háromszázezer leies furfangos csalás ügye az aradi törvényszék előtt

Az aradi törvényszék *Popescu-lanca*-tanácsa ma folytatta *Billa Aladár* és *Pongrácz Vilmos* timisoarai vállalkozók bűnügyének tárgyalását. Mint ismeretes, *Billa* 1933-ban szerződést kötött az aradi *Victoria*-bankkal a volt *Pollacsek-féle* téglagyár megvételére. A timisoarai vállalkozó, anélkül, hogy a vételárát kifizette volna, nyomban tárgyalásokat kezdett különböző egyénekkal és eladta a téglát, az épületanyagokat, a gépeket. Még pedig nem is egyszer, hanem *többször adta el ugyanazokat az anyagokat.* Természetesen mindenütt előlegeket vett fel, így különböző kisemberektől 150 ezer leit, *Ganea* Ioantól negyvenötezer leit, *Rosenberg* Hermanntól ötvenezer leit, *Gelman* Gézától hatvanötezer leit és *Jakubovits* Józseftől 25 ezer leit vett át az eladott anyagok vételárára. Amikor a szélhámosság kiderült, a károsultak bűnvádi feljelen-

tést tettek az aradi ügyészségen, mire *Billa* Magyarországra szökött.

Közben azonban kiderült, hogy a gyárnak és a hozzátartozó ingatlanoknak még egy vevője volt: *Pongrácz Vilmos* ugyancsak timisoarai vállalkozó, aki szabályszerű szerződéssel igazolta, hogy az ingatlanokat és a gyárat megvette *Billától.* A *bűnügyi eljárás során azonban Pongrácz ellen is vádat emeltek azon a címen, hogy tudomása volt Billa üzletemeiről és fiktív szerződést kötött vele, hogy a többi vevőt közösen kijátszák.* *Billa* szökése után a törvényszék tárgyalásra tüzte ki az ügyet és a furfangos szélhámoságért egyedül *Pongrácznak* kellett felelnie, büntérsa hiányában. Az elmúlt tárgyaláson *Pongrácz* azzal védekezett, hogy éppen olyan áldozat, mint a többi.

A mai tárgyaláson folytatták a tanúk kihallgatását. Több jelentéktelen tanu után dr. *Lepa Valér* ügyvéd, a feljelentők jogi képviselője tette meg tanuvallomását, amelyben kijelentette, hogy *Billa* Budapestről levelet írt neki és abban beismerte, hogy fiktív szerződést kötött *Pongráccal.* *Blanaru* ügyész a vádlott elítélését, dr. *Lepa* a kicsalt összegek visszafizetését, majd a védelem felmentését kért. A bíróság hosszas tanácskozás után meghozta ítéletét, amelyben *bűnösnek mondotta ki Pongrácz Vilmost csalásban való bűnrészesség címén és ezért nyolchavi börtönre ítélte.* Az ítélet indokolása kimondotta, hogy a tanuk terhelő vallomásából, valamint más körülményekből a bíróság arra a meggyőződésre jutott, hogy *Pongrácz* tudatában volt *Billa* bűncselekményeinek és segítséget kívánt nyújtani neki ahhoz, hogy egy csomó embert megkárosítsanak. A károsultakat követelésükkel polgári perre utasította. Az ügyész megnyugodott az ítéletben. *Pongrácz* azonban felelőtlenséget jelentett be.

Halottgyalázás egy aradmegyei községben

**— Moneasan klástak egy halottat és átszurkálták a holttestet —
A csendőrség előállította a megvádolt legényeket**

Nem mindennapi ügyben indított vizsgálatot a moneasa-i csendőrség. Néhány nappal ezelőtt történt, hogy *Brad Ilarie* ottani lakos elhunyt. Ugyanaz nap kimult *Brad Ilarie* tehené is, majd pedig ezt követően negyven tehené pusztult el a faluban. — mint később kiderült — lépfene következtében.

A falusi emberek azonban babonásak és a tehenek tömeges megbetegedését, illetve pusztulását *Brad Ilarie* halálával hozták kapcsolatba. *Brad Ilarie*ről ugyanis azt mondták, hogy boszorkány és halála után ily módon bosszulja meg magát a falun. Az emberek haditanácsra jöttek össze és végül is — a babona iratlan szabályainak megfelelően, — abban állapodtak meg, hogy a veszély csak akkor mulik el, ha egy ménlovat átvezetnek *Brad Ilarie* sírjára. A lovat valóban ki is vitték a temetőbe, de az állat, amely nyilván megijedt a körülötte hadonászó emberektől, nem akarta átlépni *Brad Ilarie* sírját. Ekkor az emberek más megoldást kerestek.

Tizenegy falubeli legény úgy határozott, hogy éjszaka kimennek a temetőbe, *Brad Ilarie*

síriát felássák és keresztülszurkálják a holttest szívével. Valóban éjjel egy óraker meg is jelentek a temetőben, a sírt felásták és a magukkal hozott csákányt hétszer beledöfték *Brad Ilarie* szívébe. Az elkéseredett emberek a csákánnyal szét is roncolták a halott fejét. Ezután a holttestet újból elásták, a sirkeresztet pedig fordítva tették vissza helyére, „nehogy a halott újból kísértessen“.

Amikor az eseményről *Brad Ilarie* bátyja értesült, feljelentést tett a csendőrségen, amely megidézte *Hulber Nicolae*t és tíz társát. Ezek azt vallották, hogy tettüket községi érdekből követték el, mert meg akarták menteni *Moneasa* állatállományát. Közben természetesen már az állatorvos is ki érkezett, beoltotta az állatokat, úgy, hogy a lépfene pusztítása megszűnt.

A csendőrség mind a tizenegy legény ellen halottgyalázás címén megindította az eljárást. Az eseményről jelentést tesznek az ügyészségnek is, amely a halottgyalázás tényének megállapítása végett előreláthatólag elrendeli *Brad Ilarie* holttestének exhumálását.

MARGITSZIGETGYÓGYFÜRDŐ-SZANATORIUM BUDAPEST

A főváros legerősebb kénforrása itt fakadnak. A reumások Mekkája. — Szívebeteg, érmezesedésben szenvedők, az öregkori tántalmak legideálisabb gyógyhelye. — Természetes szén-savas- kénforrások. — Fogó- és hízó kurák, diétás kurák cukor-, vese-, máj-, gyomor- és bél-betegeknek. Ivókurák. Béliürdő. — Regeneráló kurák kimerültség, ideges letörés és korai megöregedés ellen. — A MARGITSZIGET Szanatórium valamennyi fürdőszobájába a sziget csodálatos gyógyvize be van vezetve.

Incidens egy aradmegyei községben az adófoglalás miatt

Súlyos incidens folyt le egy adóvégrehajtással kapcsolatban az aradmegyei Hodis községben. A sebsi adóhivatal *Dumitrescu* nevű ágense kiszállt a községben, ahol *Herbei Gheorghe* gazdálkodónál akart foglalni és árverelni adóhátralék fejében. *Herbei* a két csendőr kíséretében megjelenő adóágensnek kijelentette, hogy nem tartozik és nem akarta beengedni a házba. A szóváltás közben 40-50 paraszt gyűlt össze, akik fenyegető magatartást tanúsítottak. A helyzet annyira kiéleződött, hogy az adóhivatal az egyik csendőrszuronnal fejbévágta *Herbeit*, aki viszonozta az ütést. Végül is csendőrkülönítmény vetett véget a készülő komoly összeütközésnek. A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy az adóhivatali tisztviselő ittas volt.

CORSO CENTRAL

5 és 7¼ órákor

Este 9¼ órákor

A SZIGET

BRIGITTE HELM,

WILLY FRITSCHE

SELECT

5, 7¼, és 9¼ órákor

Karnevál és szerelem

Hermann Thimig, Lion Deyers,
Hans Moser, Erdélyi Mici

H I R E K

Az aradi minoriták

Tegnap Aradon és a közeli Radnán olyan események történtek, amelyeknek nyomán, egyelőre válasz nélkül, egy kérdés maradt: Milyen okok készítették a hatóságokat az aradi és radnai házkutatások elrendelésére és milyen következményei lesznek a szerdai hatósági eljárásnak?...

A lelkek harmoniája ebben a városban még a legutóbbi időkig is mindennapi életünk állandó és hűséges kísérője. A felekezeti béke ebben a városban nem irott malaszt volt, hanem élő valóság, amelyet egyetlen egyszer sem zavartak meg. Az egyes társadalmi rétegek keretein belül kialakult együttérzés termékeny talajra talált ezeknek a rétegeknek minden egyes tagja szívében és a különböző szakmai alakulatokban sem kaptak helyet a nemzetiségi ellentétek jelszavai.

Annál nagyobb aggodalommal kísérte a város lakossága azokat az eseményeket, amelyek egy másik, új mentális szörvánnyal felbukkanó jelenségei voltak. Ezek között említjük meg azt a mozgalmat, amely még mindig foglalkoztatja az aradi ügyvédi kamarai tagjait. Ugyancsak ide tartozott az a feljelentés is, amelyet Onisifor Ghibu egyetemi tanár adott be a cluj-i ügyészségnek dr. Monay Ferenc és dr. Pazsitny Bonaventura ellen alig egy héttel ezelőtt. Ez a feljelentés kinosan érintette Arad katolikus társadalmát, amely a tegnapi eseményeket is Ghibu professzor tevékenységével hozta kapcsolatba.

Ezúttal azonban egy újabb magánakcióról, újabb feljelentésről volt szó, amelyet Aradon adtak be és az itteni hatóságok ennek alapján, a feljelentésben foglalt adatok valódiságának megállapítása végett folytatták le a házkutatásokat.

Az Aradon benyújtott feljelentés újabb etappja annak az akciónak, amely a lelkek harmoniájának megbontását szolgálja. A feljelentésben foglalt adatok valódiságát a vizsgálat állapítja meg. Egy azonban már most is leszögezhető: azok, akik a feljelentések sorozatával hadjáratot folytatnak az egyik nagy kisebbségi egyház ellen, senkinek sem tesznek szolgálatot. A különböző feljelentések állításainak alaptalanságáról és túlzásairól már eddig is meggyőződtek azok a hatóságok, amelyek hasonló ügyekben az egyes aradei városokban már lefolytattak vizsgálatokat.

A békés és alkotó, az összes állampolgárok érdekeiben folyó munka nem erőltetett feljelentéseket, inszenzált pereket, hanem nyugalmat, megértést, harmoniát követel. Ezért ártalmasak ezek a feljelentések, amelyek mesterségesen szítanak ellentéteket ott, ahol eddig a megértés honolt és izgalmat idéznek elő akkor, amikor leginkább lenne szükség a nyugalomra.

A ma megindult vizsgálatról Cornea csendőrnagy megnyugtató nyilatkozatot adott és ebben kijelentette, hogy három napon belül a vizsgálat eredménye nyilvánosságra kerül. Ez az eredmény előreláthatólag visszahozza a megzavart nyugalmat és a békét azoknak otthonába, akiket a feljelentés különböző gyanúsításokkal illet és, akik életüket nem a gyűlölködésnek és az ellentétek szításának, hanem a megértésnek, a krisztusi szeretetnek szentelték.

— **HELYENKÉNT ZIVATAR.** Északnyugati légáramlás, helyenként zivatar. A hőmérséklet nyugat felől kissé csökken.

— **Tatarescu és Bratianu tanácskozásai.** Bucarestből jelentik: Tatarescu ma délután 12 órakor megbeszélést folytatott Dinu Bratianu pártelnökkel a napi kérdésekről.

— **A pápa követe Prágából Bucarestibe utazik.** Prágából jelentik: Verdier bíboros, aki jelenleg mint a pápa követe Prágában tartózkodik, annak a kívánságának adott kifejezést, hogy Bécsbe való utazása után Bucarestbe is ellátogatna. Amennyiben a bíboros ebbeli tervét megvalósítja, úgy fogadása a legnagyobb fényvel fog megtörténni.

— **Olaszország és Franciaország visszavonják csapataikat a közös határról.** Párisból jelentik: Az „Oeuvre” szerint Franciaország és Olaszország között megegyezés jött létre, amelynek értelmében a közös határvonalról visszavonják csapataikat. Ez a megegyezés 250.000 főnyi olasz haderőt szabadít fel.

— **III. Lipót belga király a brüsszeli kiállítás magyar pavillonjában.** Brüsszélből jelentik: III. Lipót belga király ma reggel rangrejtve be nem jelentett látogatást tett a brüsszeli kiállítás magyar pavillonjában, ahol a magyar konzul előtt csodálkozásának és elragadtatásának adott kifejezést a látottak felett.

— **Felemelték a magyar vízum-illetéket.** Cluj-ról jelentik: A magyar királyi követség cluj-i utlevélkirendeltsége hirdetményt tett közzé, amelynek értelmében július 1-től kezdve a magyar vízum-illetéket felemelték. Az egyszeri vízum díját 420 leiről 450 leire, a kétszeri beutazás illetékét 710-ről 870-re, az átutazási vízumot 330-ról 360-ra, a kétszeri utazás illetékét 610-ről 710-re, a kedvezményes vízumot 240 leiről 260 leire emelték fel. A többi kisebb kedvezményeket teljesen eltörölték. Az utólagos vízumilletéket, amelyet a határon szoktak váltani, 19 pengőről 20 pengőre emelték fel.

— **Új budapesti angol követ.** Londonból jelentik: Sir Geoffrey George Knoxot az angol király budapesti angol követté nevezte ki. Knox volt tudvalevőleg a Saar-vidék népszövetségi biztosa.

— **Az aradi ügyvédi kamarai választásokkal kapcsolatban ma tartották meg értekezletüket a román ügyvédek.** Az értekezleten néhány fiatal és még kevesebb régi generációbéli ügyvéd jelent meg, úgy, hogy végső határozatot — a megjelenetek számára való tekintettel — nem akartak hozni. A lista kérdéséről hosszas vita alakult ki, amelynek során a fiatalság engedékenyebbnek mutatkozott, mint eddig. Az a körülmény, hogy az értekezleten nem sikerült végső elhatározásra jutni, kényes helyzetet teremt a kisebbségi ügyvédek számára. Ezek ugyanis pénteken este tartanak értekezletet és magatartásukra természetesen bizonyos mértékben befolyással lett volna a román kollégák határozata. Egyelőre még nem lehet tudni, hogy vajon a román ügyvédek a pénteki nap folyamán újabb gyűlést tartanak-e s annak eredményét még az este 7 órai értekezlet előtt közlik a kisebbségi ügyvédekkel.

Igy dolgozik a háborús óriásipar

Lawrence Wilder, a Newyork Ship Building Co. volt elnöke, a washingtoni szenátus hadiparvizsgáló bizottsága előtt tett vallomásaiban beismerte, hogy a három legnagyobb amerikai hajógyár 1933-ban összebeszéléssel és politikai nyomással arra kényszerítette a washingtoni kormányt, hogy a hadihajókért hárommillió dollárral többet fizessen a méltányosnak elismert áránál. A Fehér Házban cáfolták azt a híresztelést, mintha az elnöknek bármilyen része lett volna a hajódrágításban.

— **Tilea is elhagyta Vaidát.** Bucarestből jelentik: Feltűnést keltő híradást közöl a „Tempo”, amely szerint Tilea Viorel volt államtitkár, a Vaida-párt egyik erőssége kilép a Vaida-frontból. Tilea külföldre utazott és elutazása előtt levelet írt Vaidának, akivel közölte, hogy egyelőre visszavonul a politikától.

— **A törvényszékhez helyezték Tiplea vizsgálóbíró, akinek helyébe Alexandrescu törvényszéki bíró került.** A hivatalos lap mai száma érdekes bírói áthelyezésről ad hírt. Az igazságügyminisztérium rendeletet adott ki, amellyel Tiplea Alexandru vizsgálóbíró, a második számú vizsgálóbírói kabinet vezetőjét — saját kérelmére — a törvényszékhez helyezte át, míg helyébe Alexandrescu aradi törvényszéki bírót nevezi ki.

— **Egy szovjet repülőgép katasztrófája.** Moszkvából jelentik: Nyolc nappal ezelőtt Alexandrovszkból Khabarovsk felé indult el az „I 480” óriásrepülőgép, amely 8 utast vitt magával. A repülőgép sorsa felől azóta semmiféle értesítés nem érkezett. Egy repülőgép, amely tegnap délelőtt az eltűnt óriásrepülőgép keresésére indult, Khabarovsk közelében lezuhant. A gép pozdoriájává tört, míg a pilóta életveszélyes sérüléseket szenvedett.

A szalmaözeveg bucsuja

— *Ne sirj Alfréd, hiszen nyolc nap múlva megint itthon leszel!*
— *Éppen azért sírok...*

Arz tábornok temetése

Budapestről jelentik: Délután 6 órakor kezdődött nagy gyászpompával Arz Arthur tábornok, a monarchia utolsó vezérkari főnökének temetése. A magyar kormányzó Shvoy István gyalogsági tábornok, Vilmos excsászár, Ottó királyfi, Zitát és Ferdinand bolgár királyt József főherceg képviselte. Megjelent még a német hadügyminisztérium, Mackensen vezértábornagy képviselői, a török és bolgár követség és a teljes diplomáciai testület. A magyar kormány képviselőjében Kozma belügyminiszter jelent meg a temetésen.

Orvtámadás

egy bucuresti-i lap főszerkesztője ellen

Bucurestiből jelentik: A „Facla” című lap főszerkesztője az elmúlt éjjel orvtámadásnak esett áldozatul. Amidőn házának kapujából kilépett, három ismeretlen férfi támadt reá és boxerekkel, valamint botokkal összeverték. A támadás lezajlása után detektívek érkeztek a helyszínre és a tetteseket letartóztatták. A letartóztatott egyének kihallgatásuk során elmondották, hogy a „Via” részvénytársaság munkásai és a vállalat igazgatója bérelte fel őket, hogy a főszerkesztőt, aki lapjában állandóan támadta a vállalatot, megverjék.

— **A Francia Nemzeti Bank leszállította a kamatlábat.** Párisból jelentik: A Francia Nemzeti Bank a bankkamatlábát 5-ről 4 százalékra szállította le. Emlékeztet még, hogy a Francia Nemzeti Bank az elmúlt havi politikai és pénzügyi válság alkalmával a kamatlábat 7 százalékra emelte.

— **Vizsgálatot indított a kormány a német szövetség ellen.** Bucurestiből jelentik: Néhány nappal ezelőtt tartotta tisztújító közgyűlést a németek országos szövetsége a fővárosban. A választásokon — általános meglepetésre — Fabricius Fritz, Gust Waldemar és Minich Ádám kerültek a szövetség élére — mindhármán fémjelzett hitleristák. Miután a kormány rendeletére a hitlerista szervezeteket már régebben feloszlatták és a választások kapcsán olyan gyanu merült fel, hogy újabb propaganda készül az országban, Le-padatu kultuszminiszter vizsgálatot indított az ügyben.

— **Az aradi kisebbségi ügyvédek fontos értekezlete.** Az aradi kisebbségi ügyvédek a július 14-i ügyvédi kamarai választásokkal kapcsolatosan péntek este újabb megbeszélést tartanak a „Dacia” különtermében. A pénteki ülésen véglegesen megbeszélnek a teendőket és kijelölik azt a három választmányi tagot, akit a Kamara vezetőségébe kell jelölni. Az intéző-bizottság ezután kéri fel az összes kisebbségi ügyvédeket, jelenjenek meg az értekezleten.

— **Wölling Lipót nagy szegénységben meghalt.** Berlinből jelentik: Lipót volt osztrák főherceg, aki a század elején szakított a császári házzal, majd Wölling Lipót nevet vette fel, berlini lakásán ma nagy szegénységben meghalt.

— **Aki friss és egészséges akar lenni és el akarja kerülni, hogy kemény legyen a szája, emésztése meg legyen zavarva, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.**

— **Kenyeres-Kaufmann ismét nyilatkozott.** Budapestről jelentik: A budapesti királyi ügyészségben ma folytatták Kenyeres-Kaufmann Miklós képviselő ügyében a kihallgatásokat. Kenyeres-Kaufmann ma is nyilatkozott az újságíróknak és kijelentette, hogy teljesen megcáfolta a vele szemben felhozott vádakot. Hogy valóban sikerült-e neki ez, azt eddig nem lehet tudni, mert hivatalos közleményt a vizsgálat menetéről nem adtak ki. Néhány nap múlva sor kerül Kenyeres-Kaufmann szüleinek, Kaufmann Náthán béli rabbinak és feleségének kihallgatására is.

— **Betöltendő kórházi sebészorvosi állások.** Bucurestiből jelentik: A közegészségügyi miniszter a következő kórházi sebészorvosi állásokat nyilvánította betöltendőnek: Arad, Braila, Giurgiu, Focsani.

— **Tengerbe zuhant egy repülőgép.** Londonból jelentik: Saint Catalin közelében egy repülőgép a tengerbe zuhant. A gép két utasa vízbefulladt. A gépet még nem sikerült megtalálni.

— **Egy bárka utasainak katasztrófája.** Kalkutából jelentik: Az Indus folyón felborult egy nagy bárka, amelyben negyvenen foglaltak helyet. Az utasok közül 16-an vízbefulladtak.

— ZÜRICH ZARLAT: Páris 20.22 és fél, London 15.11, Newyork 305 és fél, Milánó 21.30, Amszterdam 208, Berlin 123.20, Prága 12.75, Varsó 57.80, Belgrád 7.00, Bucuresti 3.05.

— Tragédia a timisoarai pályaudvaron. Borzalmos szerencsétlenség történt tegnap éjszaka a timisoarai pályaudvaron. Ionescu Petru 35 éves munkanélküli, este a pályaudvarra lopódzott és az ott veszteglő vagonok egyes alkatrészeit szerelte le. Éjjel 11 órakor egy tolató szerelvény közeledett a lopás színhelyéhez, mire a szerencsétlen ember rémületében nem bírván tájékozódni, arra a sínparra futott, amelyen a vonat haladt. Ionescu Petrut a hátrafelé tolató mozdony elkapta és a kerekek borzalmasan szétronsolták a testét.

Tekintélytisztelést Japánban

Japánban erősen fegyelmezik a társadalmi életet, sőt a fegyelmet beviszik már a családba is. A közoktatásügyi miniszterium most feltűnést keltő rendeletet adott ki. A rendelet kimondja, hogy az iskolásgyermek ezentul szüleit nem hívhatják „papának és mamának”, mert a szülők neve a jövőben: „tisztelgetreméltó apa” és „tisztelgetreméltó anya”. A rendelet kimondja azt is, hogy azoknak a gyermekeknek a szüleit, akik nem így címezik apjukat és anyjukat, szigorúan megbüntetik. A japán kormány a tekintélytisztelést akarja fokozni ezzel a rendelettel.

— Kéthónapi elzárásra ítélték egy német kivándorlót, mert nem szolgáltatta be dollárjait a német nemzeti banknak. Berlinből jelentik: A hannoveri törvényszék kéthónapi elzárásra és 3000 márka pénzbüntetésre ítélt egy Amerikából hazatért német kivándorlót. A hazájába visszatért hannoveri lakost azért ítélte el a törvényszék, mert az illető miután kivándorolt az Újvilágba, ott 2000 dollárt takarított meg, amelyet az egyik amerikai bankban helyezett el. Miután pénze ilymódon biztosítva volt, mindössze annyi pénzzel tért vissza Németországba, amennyi éppen az utiköltségre elég volt. Hazatérte után felszólították, hogy dollárjait bocsássa a német nemzeti bank rendelkezésére. A szóbanforgó amerikai német erre azonban nem volt hajlandó, hanem visszatért az Egyesült Államokba, az utolsó centig elköltötte a dollárokat és ismét visszajött hazájába. Megérkezése után perbefogták és mint már említettük a hannoveri törvényszék súlyosan elítélte.

— Vérszegény, sápadt, étvágytalan, legyengült és gyakori fejfájásban szenvedőknek megváltás a Földes-féle Ferrol Vastáplítkör, mely a legjobban bevált étvágygerjesztő, vérképző és hizlaló szer. Egy üveg ára 100 lei. Földes gyógyszerár Arad. 1782

— Bestiális támadás Timisoaran. Timisoaráról jelentik: Tegnap éjszaka Tassy Mária 22 éves leány a Banati Sport Club helyiségéből távozva beszállt egy autótaxiba, aztán bement a sofőrnek lakása címét. A gyanútlan leánynak egyszerre feltűnt, hogy a szokatlan sebességgel haladó gépkocsi a megadott címmel ellentétes irányba halad. Kétségbeesetten kopogtatni kezdett, de akkor már a kocsi a városon kívül az országúton száguldott. A sofőr azonban nem állította meg a kocsit csak egy több kilométernyi távolságban levő erdőszeg mellett. Akkor feltépte a kocsi ajtaját és erőszakoskodni kezdett vele. A védekező leány összekarcolta támadóját és állandóan sikoltozott, amit azonban a néptelen vidéken senki sem hallott meg. A kimerült és megkínzott fiatal leány végül elájult és képtelen volt védekezni. A sofőr ezután otthagya áldozatát a bokrok között és autójára szállva elszáguldott. Másnap reggel vándorolt be a szerencsétlen leány a városba, ahol először is orvosi látogatást vett magáról, majd jelentést tett az esetről a rendőrségen. Cot Jonel detektívfelügyelő még a délelőtti folyamán kinyomozta és elfogta a merénylet tettesét Gorcea Ioan nős, családos sofőr személyében, aki az 529. Tms. rendszámú bérautó tulajdonosa. A sofőr az arcán és testén látható karmolásokat után nem tagadhatott: beismerte bestiális tettét, melyet azzal indokolt meg, hogy már rég óta tetszett neki Tassy Mária, akit másból ismer. Valkomása után átkísérték az ügyészséghez, ahol előzetes letartóztatásba helyezték.

— A Sparta elnöksége felkéri a vezetőséget és játékosokat, hogy holnap fél 6 órára sziveskedjenek megjelenni a „Tricolor” pályán fontos megbeszélés végett. Itt közölik, hogy 8-án, este 9 órai kezdettel társasvacsorát rendez a Sipos-féle vendéglőben.

— Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ROZSNYAI: Piata Avram Iancu.

FÖLDES: Str. Eminescu.

KÁRPÁTI: Bulvardul Regale Ferdinand.

— Az aradi nyári vásár gyengének ígérkzik. Máskor ugyanis már csütörtökön nagyobb számban megérkeztek az árusok és a vásárt megelőző napon kialakult némi forgalom. Ma azonban egyetlen árus sem rakodott ki és már ebből is arra következtetnek, hogy az idei nyári vásár a szokottnál is gyengébb lesz.

— Csak egyesületi uszók fürödhetnek a szabad Muresban. A szabad Muresban való fürdés régóta huzódó problémája most végre megoldást nyert. Az aradi rendőrség közlése szerint a jövőben csakis centával bíró, úgynevezett „szabaduszók” fürödhetnek elkerítetlen helyen a Muresban. A centákat a fürdőzők az egyesületek útján kaphatják. Olyanok, akik nem tagjai valamilyen egyesületnek, nem kaphatnak centát és így a szabad Muresban sem fürödhetnek. A rendelet ellen vétőket szigorú bírsággal fogják sújtani.

— Megtalálták a nadlaci halálbárkát. A nadlaci csendőrségtől ma jelentés érkezett az aradi ügyészséghez, hogy a nadlaci halálbárkát megtalálták. Mint ismeretes, néhány héttel ezelőtt borzalmos szerencsétlenség történt Nadlac közelében, ahol egy bárka felborult és több utas a vízbe fullt. A bárkát a víz elsodorta és most mélyen az iszapba furdóva sikerült megtalálni.

— Áramszünetelés. A villanytelep igazgatósága értesíti a nb. fogyasztók közönséget, hogy nagyobb mérvű javítások miatt július 7-én, vasárnap — kedvező idő esetén — az áramszolgáltatás szünetelni fog. Reggel 8—11 óra között: Parneava, Colonia Functionarilor, Str. Marasesti, Str. Ghiba Birta, Str. Mocioni és az ezen utcák által határolt részeken. 3878

Rejtélyes falu

Buenos Airesből jelentik: Hoffmann kapitány, a Britisch Columbia társaság egyik kiváló repülője egyik legutóbbi útja közben, az Andesekben, amely Délamerika leghatalmasabb hegyvidéke, egy rejtélyes falut fedezett fel teljesen eldugva a völgyekben. A falu házainak építési módjai teljesen szokatlanok, a földművelésnek messze környéken nyoma sincs úgy, hogy a lakosok csakis vadászattól és halászatból tartják fenn magukat. Azt hiszik, hogy a tizenötödik századbeli hódítók elől idemenekült, perui őslakosok ennek az ismeretlen falunak a lakói.

— Turisztika. A Soc. Carpatina Ardeleana Czárán Gyula osztálya folyó hó 6-án a következő kirándulásokat rendezi: Utvonal: Gara Cladova—Valea Cladovica Izvorul—Pasul Cladova—Valea Neamtului—Casoaria. Meghálás, 7-én kirándulás a környék szép helyeire. Visszatérés este 9 óra 20 perckor. Indulás szombaton délután fél 3 órakor a villanyossal. Vezető: Radvány Ödön. — II. tura: Folyó hó 6-án indulás délután 5 órakor autóval Araniagra, onnan gyalog az Orlescen keresztül Casoariara. Másnap csatlakozás az I. turához. — Jelentkezni lehet Sándor Iván és társa sorsjegyirodába. A kéthetes ardeali kirándulásra, mely folyó hó 14-én indul kényelmes autobusszal: Arad—Deva—Abrud—Turda—Cluj—Targul Mures—Sovata—Borsec—Gheorgheni—Tusnad—Brasov—Sinaia—Fogaras—Sibiu—Alba Iulia—Arad utvonalon, a vezetőség mindent gondosan előkészített, hogy ezen gyönyörű körutazásról, mely Ardeal összes szép helyeit, furdóit érinti, a résztvevők egy kellemes, természeti szépségekben bővelkedő két hét emlékével térjenek vissza. Jelentkezni még korlátolt számban Sándor Iván és Társa sorsjegyirodában lehet.

Forradalmi megmozdulástól

fél a francia kormány a július 14-re tervezett felvonulások alatt

Párisból jelentik: Az új Laval-kormány nagy gondot okoznak a bal- és jobboldali pártok július 14-ére tervezett tüntető felvonulásai. Távolról úgy tetszik, mintha forradalmi jelleggel kezdenének iltetni a nagy készülődések, mert a szélső jobboldali tüzkereszt szövetség több, mint 100.000 tagját mozgósítja, míg a kommunisták és a szocialisták egységfrontja minden épkez-láb emberet összegyűjti a jövő vasárnapra. Beavatottak szerint Párisnak még nem volt olyan július 14-éje, mint ezidén a Bastille lerombolása óta.

A kormány tegnap éjjel minisztertanácsot tartott, amelyen ezekkel a tüntetésekkel foglalkozott és úgy határozott, hogy messzemenő intézkedéseket léptet életbe az esetleges összeütközések elkerülésére. Igyekezni fog a kormány rávenni a tüntetőket, hogy a felvonulásokat ne ugyanazon az utvonalon tartásák, hanem a jobboldaliak a Bastille előtt, míg a baloldaliak a diadalív előtt gyűljenek össze. A kormány már is utasította a rendőrséget, hogy július 14-én teljes permanenciában legyen, de ezenkívül több vidéki ezredeket is a fővárosba rendelnek úgy, hogy Páris a nagy nemzeti ünnepen valóságos fegyveres megszállás képét fogja mutatni.

Párisból jelentik: A francia radikális pártban, amelynek tudvalevően Herriot miniszter az elnöke, napok óta a bomlás jelei mutatkoznak. Tegnap levélben jelentette be lemondását Herriotnak a párt főtitkára, aki egyuttal ki is lépett a radikális pártból. A főtitkár azzal indokolta meg elhatározását, hogy a párt az utóbbi időben mind jobban tolódik bal felé. Szerinte a radikális párt volt az oka, hogy a múlt hónapban egymásután két ízben is kormányválság tört ki. Az sem tetszik a lemondott főtitkárnak, hogy a radikális párt a baloldaliak július 14-én tartandó felvonulásán részt akar venni.

Elítélték a Ienci-nyomda tolvajait

Az aradi törvényszék első székfője ma a Ienci nyomdában elkövetett betörés tettesei felett ítélezett. Mint emlékezzes, ez év márciusában törtek be az aradi nyomdába ahonnan 10 ezer lei készpénzt vittek el. Három vádlottja volt a bünpörnek. Kukula György, Pálkás József és Eötvös Ferenc. Kukula beismerő vallomást tett, a másik kettő azonban tagadott. A tanúkihallgatások és perbeszédok után a bíróság meghozta ítéletét, amelyben Kukulát másfél évi, Pálkást tíz havi és Eötvöst hat havi börtönre ítélte. Az elítéltek fellebbeztek.

Sindicatul hotelierilor, restauratorilor, cafe-giilor si carciumarilor din Arad si judet

Aradi és aradmegyei szálloda, étterem, kávéház és korcsmatulajdonosok szindikátusa hivatalos közleményei

Ezton hozzuk t. tagjaink tudomására, hogy mindazon tagjaink, akiknek a zeneszindikátusi engedélyük lejár, azt július 5-ig okvetlenül ujtásák meg és a rendőrségen mutassák azt be. Az elnökség. 3884

BADEN bei WIEN

Világhírű termálstrandfürdő.

GUTENBRUNNSZANATORIUM

Pormentes gyönyörű hely, hatalmas ősi park közepén. — A Kurpark és a kaszinó közvetlen közelében. — A legtökéletesebb komforttal. — Magyar orvosok. Szórakozások.

HOTEL BRISTOL

A város szívében. — Ismert kitűnő étterem és kávéház — A legtökéletesebb komforttal berendezve. — Magyarok régi és kedvelt badeni szállodája. — Mérsékelt árak. Kitűnő konyha.

DR. LAKATOS SZANATORIUMA

Mérsékelt pauszalárak úgy a penzióra, mint az öszezes kurákra. — Elsőrendű diétás konyha. — Az összes gyógytényezők. — Oriási park.

HOTEL STADT WIEN

A magyarok régi találkozó helye. — Kitűnő és ismert étterem. — A bárban a híres Goltz-ül a zongoránál. — Mindig kellemes hangulat. Olcsó árak.

KUR-CASINO BADEN bei WIEN

Rulett. — Chemin de fer. — Trente et quarante.

Egész éves üzem.

8877

Színház - Film

Idegszanatóriumba

vonult vissza Anna Sten, aki merényletet követett el a filmkirály ellen

Röviddel ezelőtt hollywoodi jelentés számolt be arról, hogy Sam Goldwyn amerikai filmkirály ellen titokzatos merényletet követtek el. A filmkirályt vérbefagyva találták lakásán és életét csupán vérátömlesztéssel lehetett megmenteni. A különös bűnügy rejtélyét fokozta, hogy Goldwyn egyetlen szót sem akart elárulni a merénylet részleteiről, sőt a losangelesi rendőrség is féligmeddig eredménytelen nyomozást végzett. Bizonyos jelek arra engedtek következtetni, hogy

a merényletben része volt Anna Sten világhírű orosz származású filmszínésznőnek.

akit Goldwyn három évvel ezelőtt szerződött Amerikába és akinek szerződését a művésznő balsikerei miatt legutóbb nem a legbarátságosabb uton bontotta fel.

Az amerikai sajtó eleinte burkolt formában, később nyíltan emlegette, hogy milyen szerepe lehetett a szép orosz színésznőnek a titokzatos merényletben. Goldwyn vallomásaiban elmondotta ugyan, hogy Anna Stennel valóban voltak heves vitái és összeesapásai, arról azonban mélyen hallgat, hogy a színésznőnek bármilyen köze lett volna a merényletnek.

Hollywoodi távirat jelenti most, hogy

Anna Sten a gyanúsítások és vallatások következtében teljesen összeroppant.

A színésznő, akit a budapesti közönség legutóbb a Nana című Zola-regény filmváltozatában láthatott, az egyik idegszanatóriumba vonult vissza. A színésznő ügyvédje egyébként kénytelen volt 10.000 dollár kauciót letenni,

mert különben a merénylettel alaposan gyanúsítható Anna Stent letartóztatták volna. Bár semmilyen tárgyi bizonyíték nincs arra vonatkozóan, hogy Anna Sten megtámadta volna a filmkirályt.

a színésznő bevallotta, hogy a véres esemény napján hosszabb ideig tartózkodott Goldwyn villájában,

ahol a felbontott szerződéssel kapcsolatban élénk szemrehányással illette producerét. Anna Sten azt is elismerte, hogy a vita hevében felkapta a filmkirály asztalán lévő papírvágókést.

A kést Goldwyn felé dobta, arra azonban nem emlékszik, hogy megsebesítette volna.

Goldwyn, ugylátszik, lovagiasan igyekszik elhárítani a gyanút a színésznőről, akinek valószínű bűnösségét alátámasztja az is, hogy a filmkirály nem hajlandó megnevezni, ki követte el ellene a merényletet.

Sam Goldwyn különben már teljesen felgyógyult és Palm Beach-be utazott üdülésre. Goldwynről tudni kell, hogy

több európai filmsztár neki köszönheti amerikai karrierjét. Így Bánky Vilma is.

A filmkirály legutóbbi felfedezettje, Anna Sten Moszkvában egyszerű pincérlány volt és a kisvendéglőben fedezte fel őt Pudovkin rendező. Sárga passzus volt az első Sten-film címe, amely néma verzióban Oroszországban készült. Anna Stent később az UFA szerzőtette, majd Goldwyn fényes gázzal Hollywoodba vitte.

Greta Garbo — a film jövőjéről

Az egyetlen hiteles interjú a filmsztár pihenéséről, szerződéséről és új szerepeiről

— Azért jöttem haza Svédországba — mondotta Greta Garbo az egyetlen hiteles interjúban, amelyet a minap Stockholmban adott — hogy teljesen az „édes semmittevésnek” adiam át magamat, mert számomra a „szabadság” ezt jelenti. A pihenés nekem teljes és tökéletes testi és lelki elszakadás a valóságtól, az időtől és az emberektől. Ezekben a hetekben kötelesség és felelősség nélkül csak magamnak élek. És nem engedem, hogy ebben engem bármi vagy bárki megzavarjon.

— Mielőtt visszavonulnék vidéki barátaim birtokára, elmondhatom, hogy a hírek, amelyek az utóbbi időben rólam elterjedtek, mind valótlanok: eszemágában sincs Amerikának és a Metro-Goldwyn-Mayernak, amelynél oly hosszú idő óta dolgozom, bucsut mondani. Semmi okom sincs erre. Elutazásom előtt új szerződést kötöttem a Metro-Goldwyn-nal és ez a szerződés több befolyást biztosít számomra filmjeim művészi irányításában, mint a régi.

— Ezentul dömtört lesz a szavam nemcsak a filmkönyv kiválasztásában, de a rendező és a partnerem kijelölésében is. Többet nem is kívánhatok. Filmgyárunk uraival nem is volt soha komoly konfliktusom s most a szerződési tárgyalások során is Mr. Louis B. Mayer, akivel mióta Hollywoodban vagyok, mindössze háromszor vagy négyszer beszéltem, rendkívül előzékenynek mutatkozott. Hozzájárult ahhoz a kívánságomhoz is, hogy míg az én felvételeim folynak, a műteremben senki sem tartózkodhat.

— Szó volt persze új szerepeimről is, de megállapodás nem történt. Legközelebbi filmem minden valószínűség szerint ismét történelmi tárgyú lesz. Kedvenc tervem volt, hogy eljátsszam Wilde Oszkár Dorian Grey-jét, de ez a téma Amerikában filmen alig képzelhető el és így el kellett ejtenünk. Hiszem, hogy Svédországban találom a filmtemát. A „Krisztina királynő” ötlete is itthon jutott eszembe.

— Óvatosnak kell lennünk, mert a film terén ismét esedékes egy nagy változás. Távol tartom ugyan magam a filmpiacról, de érzem, hogy az ismét holt pontra jutott. Vajon a nagy változást a televízió vagy a színes film fogja előidézni: nem tudom. Amerikában láttam ugyan technikailag tökéletesen sikerült televíziós kísérleteket, mégse merek jósolni. Hiszen a hangos film útja is, ma már megvalhatom, egészen más lett, mint ahogy én gondoltam.

Nyári szabadságidejét a legszebben egy „HAPAG” északi uttal töltheti el!

2. „Hapag” északsarki ut 1935. július 14—30. 320 márkától

„Hapag” Izland—Spitzbergák—Norvégiai ut 1935. július 11. — aug. 7. 375 márkától

„Hapag” Skócia—Norvégia—Dániai ut 1935. aug. 10—25. 300 márkától

Az utazások a „Millwaukee” és a „St. Louis” kétesavaros motoroshajókkal történnek, amelyek a legnagyobb kényelmet és kitűnő ellátást nyújtják.

Jelentkezések, felvilágosítások és prospektusok: HAPAG képviselő: 461

Künstler Vizum- és Utazási-irodában

Arad, Bul. Reg. Maria 24. Telefon: 86.

Hányszor szabad káromkodni egy filmben?

Edward Shortt, az angol filmcenzurabizottság elnöke érdekes beszédet mondott az angol mozitulajdonosok gyűlésén. Kijelentette, hogy megdöbbentően szaporodnak a gengszter- és az egyéb rémfilmek. Különösen sajnálatosnak tartotta, hogy a gengszterfilmek, amelyek azelőtt ismeretlenek voltak Angliában, ujabban kezdenek elterjedni amerikai minták nyomán.

— Ezekben a gengszterfilmekben nem a gengszter a hős, hanem a detektív — mondotta. — De azért a gyilkosság, rablás és mindenféle bűncselekmény technikáját éppen olyan szépen bemutatják ezek a filmek, mintha gengszter volna a hősük. Azt nem hiszem, hogy egy filmnek magában káros hatása lehetne a közönségre, de ha folytonosan ismétlődik a dolog, akkor a hatás feltétlenül ártalmas.

Megemlítette ezután a cenzurabizottság elnöke, hogy sajnálatos módon elszaporodnak a káromkodások az angol filmekben. Különösen gyakran fordul elő a „damn” (átkozott) szó. J. Brooke Wilkinson, a filmcenzurabizottság titkára szólalt fel ezután és kijelentette, hogy volt egy film, amelyben 39-szer fordult elő ez a kifejezés. A filmcenzurabizottság 37-et kitörölt és csak kettőt hagyott meg belőle.

Fedák Sári július 13-án érkezik Budapestre

Budapestről jelentik: Fedák Sári, akit az ismert Vajda Ernő-féle pörben Amerikában fejen-tettek, az ítélet kihirdetése után hajóra szállt és július 13-án Budapestre érkezik. Fedák pestszent-lőrinci villájába vonul vissza, hogy kipihenje izgalmas amerikai élményeit, ősszel azonban fel fog lépni az egyik budapesti színházban.

Hollywoodi filmek magyar szindarabokból

A hollywoodi Fox-filmgyár stúdiójában megkezdtek a „Thunder in the Night” című film készítését. Ez a film Fodor László „Egy asszony hazudik” című, most a budapesti Belvárosi Színházban színrekerülő darabjának filmváltozata.

Frances Hyland és Eugene Solow írták a film-scenáriót. George Archainbaud rendezi a filmet, amelynek Edmund Lowe és Karen Morley a főszereplői.

Egy másik magyar darabból készülő filmről a „The Hollywood Reporter” ad hírt: a Radio Keith Orpheum filmgyára megkezdte a felvételeket a „Cylinder” című filmből, amelynek meséjét ugyancsak magyar szerzők darabjából. László Aladár és Faragó Sándor vigjátékából Nóti Ká-foly írt filmre.

Nem kisebb név szerepel, mint zeneszerző e filmen, mint Irving Berlin. A filmet Mark Sandrich rendezi. Főszerepeit Fred Astaire és Helen Broderick játsszák.

* Báthy és Svéd Furtwängler jelöltjei. Hírüladtuk már, hogy Furtwängler hosszabb vendégszereplésre szerződést kötött a jövő szezonra a bécsi Operaházzal és ő készíti elő és vezényli a „Tannhäuser” új előadását. A nagy német karmester most közölte a Staatsoper igazgatóságával, hogy kiket javasol a wagneri zenedráma főszerepeire. Furtwängler két főszerepre két magyar művészt jelölt ki: Erzsébet szerepére Báthy Annát, Wolfram szerepére Svéd Sándort. Tannhäuser szerepére Max Lorenz tenoristát kéri ki.

* Palásthy Irén londoni filmben. Palásthy Irént, aki most Londonban egy operettben játsza a primadonna-szerepet, szerződtették egy angol film főszerepére. A film készítését a magyar művésznővel augusztusban kezdik el.

* Egy filmszínésznő súlyos autóbalesete. Prágából jelentik: Weidenhoffer Mária ismert filmszínésznő, akinek nemrég Byron Ria művészi néven volt sikere, súlyos autóbalesetet szenvedett. Cseh-Bród közelében Traub gyáros autója, melyben a filmszínésznő ült, összeütközött egy másik kocsival és izzé-porrá tört. A filmszínésznőt és a gyárost súlyos sérülésekkel kórházba szállították.

* „A nürnbergi mesterdalnokok” a nürnbergi pártnapon. Berlinből jelentik: A „Führer” és birodalmi kancellár rendeletére az idei nürnbergi pártnapon az átalakított Operaházban „A nürnbergi mesterdalnokok” kerül színre diszelóadásban. Hitler Benno vort Arent egykori bécsi tervezőnévést, akit utóbb a számuizótt Ullstemék tettek nagygyá, bizta meg az új díszletek és kosztümök tervezésével.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Megkezdte az állam a Banca Nationalatól átvett négy milliárd lei értékű váltók behajtását, vagy likvidálását

Aradról csak egy kiegyezett nagy pénzintézet váltóit likvidálja a Banca Nationala — Ezek a váltók néhány évvel ezelőtt még százmillió lei értéket képviseltek, de most csak kevés hajtható be belőlük

Rendkívül fontos és érdekes feladatot végez most a belügyminisztériumban működő az a bizottság, amely felülvizsgálja az állam által a Banca Nationalatól legutóbb átvett váltótárcát. A bizottság elnöke Negoiescu bucuresti-i táblal tanácselnök, tagjai: Teodorescu, a Jegybank adminisztrátora, Marinescu, ugyancsak a Jegybank váltóosztályának elnöke és Sinionescu, a pénzügyminisztérium megbízottja. Mint Bucurestiből jelentik, ez a bizottság átvizsgálja azt a négy milliárd (négyezer millió) lei értékű váltótárcát, amelyet az állam az 1930. július 27-i speciális törvény alapján a Jegybanktól átvett és azokat likvidálja.

A behajtható váltókat inkasszálja, a fizetésképtelenné vált adósok váltóit pedig különböző eszközök felhasználásával igyekszik értékesíteni, vagy rövidebb-hosszabb termínussal szintén behajtani.

Az 1930. július 27-i törvény magában foglalja a lebonyolítás módjait. Az állam a nagy összegű váltótárca átvételével könnyíteni akart a Jegybank helyzetén. Ugyanis a Banca Nationala az állam kivánságára több, immobilis váltó nagy pénzintézetet váltóvisszszámítással anyagilag támogatott és így birtokában maradtak az említett fizetésképtelenné vált, vagy kiegyezett pénzintézetek gyöngé váltói is. Az állam ugyanis nemzeti érdekek tartotta, hogy egyes régi nagy pénzintézeteken a Jegybank segítsen.

Ezek közé tartozik többek között a Victoria aradi takarékpénztár is, amelyet az állam-

kincstár évekként ezelőtt a Jegybank után többszáz millió leiel támogatott és ebből a pénzügyminisztérium kb. 100 millió lei értékű különböző váltókat vett át likvidálás céljából.

A fenti négytagú bizottság most konstataálta, hogy a négy milliárd lei értékű váltók anyaga más, mint a lei stabilizálása alkalmával átvett váltók anyaga. Időközben ugyanis megszavazták a konverziós törvényt, ezenkívül igen sok adós fizetésképtelenné vált és mindezek a tények hozzájárultak a váltótárca gyöngüléséhez.

A bizottság felsőbb utasítás alapján kiméletesen jár el ugy az adósokkal, mint azokkal a pénzintézetekkel szemben, amelyek ezeket a váltókat annakidején benyújtották a Banca Nationalához. Ezt kívánják ugyanis a nemzetgazdasági érdekek.

A négyes bizottság állapítja meg, hogy milyen váltók hogyan hajthatók be és ez alapon az állam megbízásából a Jegybank fogja a váltók felszámolását végezni. Az adósokkal esetenként egyezséget is kötnek. A fizetésképtelenné vált, vagy csődbe jutott adósoknál bizonyos tranzakciókat hajtanak végre, a konverziós adósokkal pedig kiegyezik az állam. Legelőször azoknak a váltóit likvidálják, akik már határozott formában ajánlatot tettek a Jegybanknak a fizetésre nézve, azután azok következnek, akik fizetésképtelenek és akik nem tettek sem egyezségi, sem fizetési ajánlatokat. A négyezermillió lei összegű váltók likvidálási eljárása elé széles körben nagy érdeklődéssel tekintenek.

Az új Turisztikai Hivatal szigorúan ellenőrzi a belföldi fürdők és klimatikus gyógyhelyek árait

A túl magas árak miatt büntető eljárás indul a fürdők ellen — Lehetővé tenné az utazást a külföldi fürdőkhöz

Az egészségügyi és pénzügyminisztériumot erősen foglalkoztatja az idei fürdőszézon, amely a kedvező időjárás miatt igen jónak ígérkezik és belföldi fürdők már zsúfolva vannak betegekkel, üdülőkkel. A minisztériumok meg akarják védeni a közönséget egyes fürdőhelyek árdragító tendenciájától és központilag kívánják szervezni az ellenőrzést, valamint a külföldiek bejövételének megkönnyítését, viszont a belföldi üdülőknek megnehezítik a szomszédos, vagy távolabbi országok fürdőhelyeire való utazást. Elsősorban deviza és valuta kiutalási akadályokkal igyekeznek viszarizálni az utasokat.

De viszont elleledkeznek arról — írják a fővárosi napilapok — hogy a külföldi államok megtorló intézkedésekkel lépnek életbe és a nagy szigorúság miatt végeredményben elmaradnak a mi csodálatos fürdőinkből a jópénzü külföldiek.

Az egészségügyi minisztérium központi turisztikai hivatalt állít fel, amely szabályzatot készít az utazási irodák számára is, és

csak azok az irodák működhetnek, amelyek megfelelnek a szabályrendelet összes feltételeinek. Az irodáknak speciális működési engedélyt is kell kérni, ha tovább akarnak dolgozni.

Sergiu Dimitrie belügyminisztériumi vezetőtitkár vezetése alatt folyik a munka és az említett szabályrendelet már a napokban elkészül. A turisztikai hivatalnak nemcsak ellenőrzési, hanem tanácsadói és vezetői szerepe is lesz az új szabályrendelet alapján. Egyébként a jelentégteljes turisztikai eszközöket és az eddig bevezetett gyakorlatot is felhasználják a szervezésnél. A hivatal nagy gondot fordít arra, hogy a belföldi üdülők, vagy gyöngébb betegek itthon gyógykezelésük magukat, a belföldi kitűnő klimatikus helyeket keressék fel és ne vigyék ki pénzüket a külföldre a miénkénél sokkal drágább üdülő- és fürdőhelyekre.

Az új szabályrendelet július 15-én lép életbe

és akkor kezdődik meg a belföldi üdülő- és fürdőhelyek szigorú ellenőrzése.

A turisztikai hivatal arról is gondoskodik, hogy külföldi propaganda útján mindenütt tudomást szerezzenek a meginduló ellenőrzési eljárásról és arról is, hogy a külföldi vendégeket most sokkal nagyobb figyelemmel és előzékenységgel fogadják, mint évekként ezelőtt.

= ARDEALBAN JÓ A BÜZATERMÉS — EZT ÁLLAPITOTTA MEG A FÖLDMIVELÉS-ÜGYI MINISZTERIUM. Bucurestiből jelentik, hogy a földmivelésügyi minisztérium hivatalos tájékoztatója szerint Ardealban általában jó a búzatermés, kivéve Timis-Torontal és Caras vármegyéket, amelyekben gyöngé a termés. Legnagyobb a terméseredmény Brasov és Tarnava megyékben. A miniszteri jelentés nem említi Arad megyét a rozsultermő vidékek között. A regáti Olteniában gyenge az eredmény, mert hektáronként 8-9 métermázsza, Gorj és Mehedintl megyében sokkal jobb, Munteniában a buza közepes, Jalomita és Ilfov megyében kitűnő, Dobrogea egész területén pedig szintén jó. A nagy szárazság miatt nyolc regáti vármegyében nagyon lecsökkentek a terméskilátások.

= Előkészületek a német dumping megkezdésére. Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk arról, hogy a német kormány az ottani iparcikkeket dumping áron fogja a külföldi államokban elhelyezni. Erre a kockázatos lépésre azért határozta el magát a német kormány, mert a németországi gyáripár a túltermelés következtében nyomasztó helyzetbe jutott. Az iparcikkek exportját fel akarja lendíteni és mindent elkövet a siker érdekében. A külkereskedelm központosítását is keresztülvizsgál Németországban, habár ezzel igen nagy terheket raknak a német gyáriparra.

Reumát szerzett

A térdekben kezdődött, azután áttért a karokra, nyakra és a hátra

A Kruschen-só hatása osodálattal töltötte el

A reumát az jellemzi, hogy — akár csak az öregség — észrevétlenül lepi meg, nő, míg egy szép napon a hugysav ellenséges karmaiban találja magát. Ez történt e nővel is:

„Először tíz évvel ezelőtt szenvedtem reumában — írja. Bal térdemben és izületemben kezdődött, amely megdagadt és metsző, hirtelen fájdalom gyakran sántításra és jajgatásra késztetett. Azután jobb karomban jelentkezett és álmatlan éjszakákat okozott. Allandóan nőtt heveségben, gyakran hirtelen a nyakamban jelentkezett, majd a vállakban és a hátban, a rohamok pedig rendszeren 3-4 napig tartottak. A reuma mind általánosabb lett és nem tudtam karjaimat felemelni, vagy a hátamon összekulcsolni, anélkül, hogy ne okozott volna e mozdulat nagy fájdalmakat. Vettem egy üveg Kruschen sót, bevettem azt és az eredmény meglepő volt. A fájdalmak elmúltak, az energia visszatért és most nagy fürgeséggel dolgozok és járkálok. Már azt hittem, hogy a reuma miatt nyomorék leszek és időnek előtte megöregszem; de ez nem történt meg, mert most igen fürge és életerős vagyok és elég erős ahhoz, hogy ugy háztartásomat, mint egyéb tevékenységemet ellássam, amit mind kétségtelenül a Kruschen só csodálatos hatásának köszönhetek.” — E. M. G.

A Kruschen sót több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában üvegenként 95 leiert kapható.

= MEGGYÖNGÜLT NALUNK A FRANCIA GAZDASÁGI KÖRÖK BEFOLYASA, — ÍRJA A FRANCIA KORMÁNY HIVATALOS LAPJA. A bucuresti-i napilapok tegnapi száma élénken foglalkozik a Le Temps bucuresti-i levelezőjének az utóbbi napokban megjelent feltűnést keltő cikkével. A francia kormány hivatalos lapjában megjelent tudósítás vázolja a francia külkereskedelmi irányokat és ezzel kapcsolatban Románia háboru utáni fejlődését. Most is megmaradt legfontosabb kivitel cikknek a petroleum, amely szorosan összekapcsolódik a román-francia gazdasági, pénzügyi körökkel. Sajnos, a franciák az utóbbi években elhanyagolták a velünk való kapcsolatok megszüntetését és nem sok gondot fordítottak arra, hogy tőlünk sok árut vegyenek. Még a finomított petroleum és petroleumtermékek importját sem favorizálta olyan mértékben, ahogyan az szükséges lett volna. Speciális vám és szállítási kedvezményekkel kellett volna a romániai finomított petroleumnak utat engedni Franciaországba. Ez esetben a francia gazdag vállalatok és tőkecsoportok is jelentékeny mennyiségű iparcikkeket bírtak volna nálunk elhelyezni, mert mi elég jó vevők vagyunk. A tudósító érdekes cikkét azzal fejezi be, hogy a legmagasabb francia gazdasági fórumok tudatára ébredtek annak, hogy befolyásuk Bucurestiben meggyöngült, sőt ez a befolyás rövidesen teljesen megszűnik, mert a franciák elenyészően csekély árut importálnak tőlünk és mi is kénytelenek vagyunk gazdaságilag más országok felé orientálódni.

= Szabálytalanságok a mezőgazdasági szeszgyárak új kvótáinak megállapításánál. Bucurestiből jelentik: A szeszmonopólium igazgatósága már hónapok óta tárgyal a szeszipari érdekeltségekkel az új gyártási kvóták megállapításáról. Mostanig csak az ipari szeszgyárak kvótáit állapították meg, amit annakidején közöltünk és akkor előnyben részesítették a basarabiai szeszgyárakat. Legutóbb a borszesz lepárló üzemek kvótáját osztották ki és 56. általánosan ismert ardeali borszeszgyárból csak 8 kapott termelési kvótát. Ezek között van a régi Goldschmidt Sándor-cég, amely másfél százalékot, a Vámos Miklós-cég, amely 2 százalékot, a minis-maderati r. t. másfél százalékot, az Aradon is ismert és képviseltetett Kimmel-cég ugyanannyit, egy lugoji cég szintén annyit; ezeken kívül még egy clujii. teremiamarei és targufugi-i cég is kapott kvótát. Hátra van még a mezőgazdasági szeszgyárak új gyártási mennyiségének megállapítása, amelyet a törvény értelmében a monopol-igazgatóságnak még május végén meg kellett volna állapítani. De ez nem történt meg, holott már a kvótamegállapítás elleni felelősség határideje is lejárt. A monopol szabályellenes eljárása erős visszatetszést keltett.

Hivatalosan megállapították, hogy a román—csehszlovák kereskedelmi és fizetési egyezmények értéktelenné váltak

Bucurestiben új tárgyalást kezdtek a két ország közötti áruforgalom fellendítése végett — „A helyzet így tarthatatlan”

Mint a fővárosból jelentik, a kereskedelmi és iparügyi miniszteriumban ma tartotta meg első ülését a román—csehszlovák gazdasági együttműködést előkészítő közös bizottság, amelynek cseh tagjai tegnapelőtt érkeztek Bucuresitbe. Az ülésen Leon kereskedelmi alminiszter elnökölt. A bizottság felülvizsgálta az eddigi árucseres rendszert és a fizetési egyezmények végrehajtását. Megállapították ugyanis, hogy a június 11-én megkezdődött új külkereskedelmi és deviza forgalmi rendszer Csehszlovákia felé csak úgy hajtható végre, ha a román—csehszlovák egyezményeket hozzáidomítják az új rendszerhez. A június 11-iki törvényrendelet ugyanis ellentétben áll a román—cseh kereskedelmi és fizetési szerződésekkel, amelyek miatt a két ország közötti kereskedelmi forgalom teljesen jelentéktelenné vált.

Azt is konstatálták, hogy az utóbbi időben kötött sok és különféle kereskedelmi és fizetési egyezmények egyáltalán nem váltak be. A sok szerződés dacára Csehszlovákiából kétszer annyi árut kapunk, mint amennyit oda exportálunk. Bucuressti-i felsőbb körök megállapítása szerint a helyzet így tarthatatlan.

Csehszlovákiának is érdeke, hogy tőlünk legalább annyi árut és mezőgazdasági cikket vegyen, mint amennyit mi vásárolunk a cseh piacokon. Ha mi nem szállítunk neki, akkor ne is várja, hogy mi a jövőben a csehszlovákiai ipartelegeken bármit is beszerezzünk. A Tatarescu-kormány megbízottjai rámutattak arra, hogy a múlt évben 21 ezer sertésre szőtt a kontingensünk, de a csehszlovák intézőkörök elfogultsága miatt, csak hat-ezer sertést hárunk Csehszlovákiába szállítani. Ugyanez a helyzet a kukorica szállításnál is, mert ott sem birtuk kimeríteni a nekünk fenntartott kontingenst, habár sok felesleges kukoricánk van és volt.

A csehszlovák bizottsági tagok új fizetési rendszer bevezetését ajánlják. Szerintük az eddigi rendszerek kapkodók voltak és ezek helyett állandó, stabil rendszert kell bevezetni. A prémios rezsimet a csehek nem tartják jónak, amit az is bizonyít, hogy június 11. tehát az új prémios rendszer óta Csehszlovákiába a lengyelek, a magyarok és az osztrákok igen sok olyan árut szállítottak, amelyeket június 11-ig állandóan a romániai piacokon szereztek be a csehek. A közös bizottság behatóan tanulmányozza ezt a fontos kérdést, amelynek megoldását nagy érdeklődéssel várják.

= Javul a világkereskedelem. Genf-ből jelentik: A Népszövetség gazdaságtanulmányi osztálya összefoglaló áttekintést dolgozott ki a világkereskedelem múlt évi állapotáról. A tanulmány kimutatja, hogy a világkereskedelem értéke 1934-ben aranyban számítva 3.5 százalékkal csökkent, ellenben font sterlingben számítva 6.3 százalékkal gyarapodott. Az arany középára továbbra is esett. A világkereskedelem mennyiségi terjedelmét tekintve 3 százalékos emelkedés mutatkozik. A kereskedelmi tevékenység 1932. óta újra megélnéknél, de ez a folyamat igen szabálytalan volt. Az európai kereskedelem fejlődése újabban kedvezőtlenebb volt, mint más földrészek kereskedelméé. Az Európába bevitt áruk mennyisége 1932. és 1934. között 2.6 százalékkal esett, míg a többi földrésznél a bevétel 14 százalékos gyarapodást mutat. Ugyanebben az időszakban az európai kivitel 2.4 százalékkal emelkedett, míg a többi földrésznél az emelkedés 7 százaléknak felel meg. A kivitelnek a világkereskedelemben mutatkozó általános emelkedése tehát jórészt az Európán kívüli földrészek külkereskedelmére esik.

SPORT KÖZLÖNY

Gőzerővel folynak az előkészületek a jövőévi berlini olimpiászra

Hitler Adolf az olimpiász fővédnöke — Svédország 2000 nevezést adott le — Sikeres magyar uszó-indítvány —

Berlinből jelentik: (Németország munkatársunktól.) Nagy léptekkel közeledik egyre jobban az 1936-os, XI. Olimpiász megnyitásának napja. A berlini organizációs szervek már most is lázas buzgósággal dolgoznak a teljesen átépített Stadion mielőbbi elkészítésén és a klasszikus görög viadal méltó sikerének biztosításán. Lapunk berlini munkatársát az olimpiai komité néhány igen érdekes új hírrel informálta, ennek kapcsán egy figyelemreméltó magyar vonatkozásával is, úgy, hogy alábbiakban módunkban lesz majd nagy körvonalakban a legfrissebb olimpiai hírekről beszámolni.

Hitler Adolf fővédnök

A nemzetközi Olimpiász régi tradíciója, hogy mindig a vendéglátó nemzet feje veszi át a játékok fővédnökségét. A készülő, jövő évi berlini Olimpiász fővédnökévé még annak idején Hindenburg tábornagyot, a Német Birodalom elnökét kérték fel, amit az agrár államférfiu el is fogadott. Hindenburg halálával gondoskodni kellett azonban természetesen e kérdés megoldásáról is és így felajánlotta a komité a jelenlegi legnagyobb német tisztségviselőjének a fővédnöki tisztséget, Hitler éppen a közelmúltban értesítette a komité elnökét, Le wald tanácsost, hogy a felkérésnek valóban eleget is tesz s egyben már előre is legjobb szerencsekívánatait küldi a küszöbön álló játékok keresztülviteléhez.

Eddigi jegyeladás: 30.000 márka!

S, hogy a nagy világban szana-szerte máris milyen hatalmas érdeklődés nyilvánul meg a jövő évi Olimpiász iránt, azt mi sem igazolja jobban, mint az a tény, hogy dacára a csak alig néhány napja kiadott jegyelvételi komünikének, alig néhány nap alatt a berlini olimpiai irodákhoz már eddig is kerek 20.000 márka értékű jegyelőjegyzés futott be. Érdekes, hogy ebből a summából majdnem a felét, nem csak szóbelileg, hanem pénzügyileg is biztosítani kívánták maguknak az érdeklődők: csekkek, átutalások, postai pénzeslevelek futnak be olyan mennyiségben, hogy Berlinben már komolyan gondolkoznak egy külön, kis „Olym p i a i B a n k” megalapításáról.

Mindezt külön is az teszi érdekessé, hogy a jegyek ára legkevésbé sem mondható olcsónak. A legszerényebb „Olimpiai-Pass” — ahogy itt a bérleteket már elnevezték — is 40 márkába fog kerülni, ez a jegyfűzet azonban még csak nem is jogosít az uszó, box, vivó, evezős és egyéb Stadionon kívül megtartott versenyek részvételére, mert ezek ára 100 márkánál kezdődik már s bizony felmegy — helyek szerint — egészen a 600 márkáig is.

Érdekesen bontakozik ki a befutó jelentkezésekből a résztvenni óhajtó országok érdeklődésének és egyben sportszerűségének forrása. A sok, többé-kevésbé megszokott közöves

nevezésből például már ma is toronymagasan emelkedik ki két északi ország hegemoniaharca: Finnország 153 főnyi tornászcsapatot jelzett, mire a svédek egyedül csak a tornában, egy szinte elképzelhetetlenül nagyságu teammel feleltek: 2000 svéd tornász kér Berlinben helyet!

S akik nem számszerűséggel, azok érdekességükkel fognak bizonyára kedvező fogadtatásra találni, amint azt Captain H. J. Cannon minapi levelében az irek nevében ennek a reményének kifejezést ad. Az Irish Olympic Council nevezésével egy olyan ország lép be a nevezők sorába, melynek földjéről a sporthistoria annaleszei már nem egyszer emlékeztek meg. Az irek, az egyetlen nép a görögön kívül, kik a klasszikus tornát már a legrégebb időkben is üzték, már 2000 évvel Krisztus előtt, nevezetesen a „Taillet”, mely a régmúlt idők vallási kultuszából fakadt. De a mai ir sportemberek sem maradnak el semmivel őseik mögött, erre például felhozni elég Tomy Connef, a híres futó nevé, vagy a távugró Peter O'Connor, aki nem kevesebb, mint 25 évig tartotta egyedül a 7,61 méteres rekordot, s végül a kitünő allround atlétát, Kielyt, dr. O'Calaghant, R. M. N. Tisdallt, abból a híres csoportból, akik már eddig is az ir sport színeit veretlenül küzdötték.

Egy magyar indítvány az uszósport-díjazásban

Végül könyveljünk el már is egy magyar sikert: valamint 1932-ben, úgy 1936-ban is a nemzetközi uszósövetség (F. I. N. A.) az olimpiai játékok befejezéseképp, augusztus 16-ra egy 4x200 méteres szabadstílusú uszóversenyt tervez. E verseny, mely kétségtelenül is igen szépnek és érdekesnek ígérkezik, a kiváló hírű magyar szakember, dr. Donáth Leo, a nemzetközi uszósövetség jelenlegi titkáranak indítványára, a híres nemzetközi szaktitkár nevére, G. W. Hearnről nevezik majd el a győzelmi kupát, hogy majdani birtokosánál messzehallhatóan hirdethesse a nemzetközi uszóvilág háláját azzal szemben, aki egész szívét, lelkét vitte be a nemzetközi vízisportok naggyátételébe.

Nem lehet egy percig sem kétséges, hogy a jövő évi Olimpiász a meglepetések versenyé lesz, egy nemzetközi viadal s nemzeti diadal... azok pedig majd, akik a habérágot elviszik, hazájuk diplomatái lesznek e napokban, a sport és az emberi test csodálatos akaratának követői, a sportok népszövetsége, Olimpiász előtt...

Doros Ferenc.

A bécsi Hakoah Aradon

A bécsi profiligá kitünő csapata, a Hakoah, amely az elmúlt évben is pompásan szerepelt Aradon, ismét ellátogat Aradra és ezúttal az AMEFA ellen veszi fel a küzdelmet. A kitünő csapat július 11-én, csütörtökön mérkőzik Aradon és szereplése elé sportkörökben igen nagy érdeklődéssel tekintenek.

O A „Sparta” sportegylet vasárnap avatja fel új játékosait Pecican a „RAC” ellen, barátságos mérkőzés keretében.

O Cl. Sp. Avram Iancu (Halmagiu)—Ponorul (Vata de Jos) 3:1 (0:0). A Vata de Joson lejátszott barátságos mérkőzés szép játék után a vendégcsapat győzelmét hozta. Schenk (2) és Oberlic góljaival. Biró: Berkovits.

KARLSBAD

Gyomor és borbajok, epekövek, epebántalmak egyetlen világ-hírű gyógyhelye. —

Minden kényelem. Bucarest—Arad—Karlsbad direkt személy-vagon átszállás nélkül.

PUPP HOTEL és dependenciái a legmagasabb igényeket is leszállított árak mellett elégítik ki. 3649

teher- és személy-autok tökéletes kivitelben f é l á r o n szerezhetők be Kálmán A. Részvénytársaság Arad.

Vasárnap kialakul a Középeurópai Kupa harmadik fordulójának mezőnye

— A csehszlovák csapatok állnak a legjobban —

Budapestről jelentik: A magyar sportsajtó élénken visszhangoztatja a Középeurópai Kupa-mérkőzések második fordulójának első „felvonása” alkalmával lezajlott eseményeit és egyik sportlap latolgatja az esélyeket, hogy mely csapatok kerülnek a következő fordulóba.

A Középeurópai Kupa harmadik fordulójában — írja a sportlap — nagyon érdekesnek ígérkezik a mezőny. Ha ugyanis a papírformát vesszük alapul a II. forduló revansmérkőzéseinél, akkor csodálatosan szimmetrikusnak ígérkezik a harmadik forduló. Ha ugyanis nem lesz sehol meglepetés, akkor a résztvevő országok mindegyike egy-egy csapatot ad a III. forduló négyes mezőnyébe.

A svédek vezetnek a budapesti nemzetközi öttusa-verseny első napja után

Budapestről jelentik: A nemzetközi öttusa-verseny első számát, a tereplovaglást szerdán délelőtt a káposztásmegyéri erdő körül rendezték meg. A versenyben öt-öt katonatiszt indult Svédország, Németország, Olaszország és Magyarország részéről. A 4200 méteres, több akadállyal megnehezített távon a svéd Gyllenstierna lett az első. 2. Handrick német. 3. Petneházy magyar. 4. Ribbing svéd. 5. Birck német. 6. Beismann svéd.

A csapatverseny állása az első nap után: 1. Svédország 19 pont. 2. Németország 39 pont. 3. Olaszország 42 pont. 4. Magyarország 46 pont.

Csütörtökön az epée-vívással folytatódik a négy nemzet öttusa-versenye.

O Legfeljebb 24.000 lelt kérhetnek egy játékosért az egyesületek. Most, a klubcserek idején időszerűvé vált az a kérdés, hogy egyes egyesületek tekintélyes összegeket kértek távozni akaró játékosaikért. Az átigazolási bizottság is foglalkozott most ezzel a kérdéssel és leszögezik, hogy azokért a játékosokért, akiknek nincsen szerződésük, vagy lejárt a szerződésük, a szabályok értelmében legfeljebb 24 ezer lei kérhető.

Nyaralni induló t. előfizetőink figyelmébe!

Ha akár rövidebb, akár hosszabb időre elutazik és közli velünk új címét, az **ARADI KÖZLÖNY** utánaküldjük. Arra kérjük, hogy az alábbi szelvényt lehetőleg elutazás előtt 2-3 nappal töltsön ki és egy levelezőlapra ragasztva, vagy küldőncel küldje be hozzánk.

Név: .....

Régi cím: .....

Új cím: .....

Mikortól meddig: .....

Kivágandó ég levelezőlapra ragasztva
okvetlenül beküldendő:

az **ARADI KÖZLÖNY** kiadóhivatalába.
Bulev. Regele Ferdinand 4. sz.

Biztonság kedvéért ne a kihordóval tessék megüzenni a címváltozást.

Ugyanis a Zsidencével szemben a Ferencvárosnak határozottan több esélyt kell adni; az Austria 0:1-ről indul a Slavia ellen és a meccs színhelye Bécs: a Sparta 7:1-es előnyt szerzik otthon a Fiorentinával szemben, amit szinte lehetetlen ledolgozni, még Firenzében is; végül a Juventus odahaza verhetetlennek látszik.

A Középeurópai kupa III. fordulójában egy osztrák, egy magyar, egy csehszlovák és egy olasz csapatot várhatunk — hacsak a vasárnapi győztesek nem huzzák át a számításokat. Mert ha előnyüket megőrzik, úgy három csehszlovák csapat mellett egy olasz együttes kerül a következő fordulóba.

O Wimbledonban lejátszották a férfi egyes egyik középdöntőjét, amelyen Cramm 4:6, 6:4, 6:2, 6:2 arányban győzött az amerikai Budge ellen.

Tizenötezer embert mentett meg az éhhaláltól

Négy évig terelt háromezer rénszarvast egy sarki pásztor, míg elérte az eszkimótörzset

Fort Wellington (Kanada.) A Magas Északon új Mózes akadt: egy egyszerű sarki rénszarvas-pásztor négyévi kóborlás után elérte egy tizenötezer főből álló eszkimótörzset, amely az örök hó-világban él és öt évvel ez előtt egy közük tévedt utazó közbenjöttével segítséget kért az emberi irgalomtól. Azon a vidéken ugyanis az utolsó szálig kipusztultak az eszkimók egyetlen táplálékát jelentő rénszarvasok s a törzs azóta a hó alól előkotort gyökereken és moszatokon élt.

Kanada kormánya mindent megtett a szerencsétlenek megsegítésére, de a lakosság közönyös maradt velük szemben és az összegyűlt pénz csak arra volt elegendő, hogy megvásároljanak egy háromezer tagból álló szarvascsordát, melyet azonban senki sem akart elhajtani a roppant távolságban sinylődő eszkimókhoz.

Andrew Bahr nem fog kezét a fiatalokkal

A háromezer rénszarvas hónapokig az ottval állatkert lakója volt és oly sok élelmet fogyasztott el, hogy a kormány már azon gondolkodott: sorsára bizza az eszkimókat, a szarvasokat pedig levágatja. Ebben a válságos időben jelentkezett a kanadai népielőli miniszternél egy hatvanéves pásztorember, aki vállalkozott arra, hogy a szarvasokat északra tereli. Kijelentette, hogy bár reménytelen az út, de tekintettel arra, hogy egész életét a Magas Északon töltötte és a vidéket úgy ismeri, mint a tenyerét, hajlandó a tizenötezer ember segítségére sietni.

Mikor megkérdezték Bahrt: mit kér ezért a fáradságért, az öreg ezt válaszolta:

— Engedjék meg, hogy egyik újságban cikket közölhessek az esetről. Más jutalmat vagy fizetést nem kívánok.

Maga a miniszter biztosított helyet a cikknek egyik tekintélyes napilapban. Andrew Bahr pedig cikkében nekirontott Kanada aranyifjúságának, akikről megírta, hogy „gyáva herda”, „eleven pénzeszsákok”. „emberek, akikkel én, az egyszerű sarki pásztor nem is fognék kezét, mert szégyelleném” és efféléket. Az

A Venus prémiumot tűzött ki a Juventus játékosai részére a Ripensia legyőzésének esetére

A Ripensia vasárnap sorrakerülő utolsó mérkőzésén, amelyen a Juventus a Ripensia ellenfele, véglegesen eldől a bajnokság, illetve nyílt maradhat abban az esetben, ha a Juventus mind a két pontot elhódítja a Ripensiatól. Ha ez megtörténik, úgy a Venus, hátralevő négy mérkőzésének összes pontjait megszerezve, az első helyre kerülhet.

A Venus, hogy minél nagyobb erőfeszítésre sarkallja a Juventust, kétezer lejes prémiumot tűzött ki a csapat minden egyes játékosára részére arra az esetre, ha sikerül a nekik olyan sokat jelentő győzelmet elérniük.

A bajnokság e heti műsora a következő:

Szombat:

Bucuresti: Venus—Unirea Tricolor.

Vasárnap:

Bucuresti: CFR—Romania.

Cluj: Universitatea—AMEFA.

Timisoara: Ripensia—Juventus.

Oradea: CAO—Chinezul.

ügyből többrendbeli sajtópör lett, de mire a pásztort megidézte a bíróság, az már valahol száz száz kilométernyire északnak bandukolt, hajtván a nyáját rendeltetési célja felé.

Az eszkimók Mózeset láttak a sarki pásztorban

A kegyetlen sarki telekben, vad viharokban, mely szakadékokon át vezető többéves utat roppant szenvedések közben tette meg a hatvanéves öregember. Már maga a rénszarvas-terelés is emberfeletti munka, három-ezer állat együtt-tartása pedig szinte a lehetlenséggel határos. Bahr mégis véghezvitte ezt a lehetetlen és éppen a napokban érkezett távirat valahonnan északról, valamelyik hóvadász tanyáról. A távirat két hónappal ezelőtt kelt és ez a szövege:

„Megérkeztem. A háromezerből négy év alatt majdnem a duplája lett. Sohasem látnak többet.”
„Andrew Bahr.”

A hóvadászok, akik ugyancsak a Magas Észak örök vándorai, úgy értesültek, hogy az eszkimók hatalmas távolságra a közeledő nyájjal elvontak és diadalveket építettek jégből és hóból a királyi ajándék méltó fogadására. Küldöttség várta a sarki pásztort, aki teljes egészségben érkezett meg az éhhalálra ítélt törzs lakóhelyére, amely annyira megközelíthetetlen, hogy még az edzett prémvadászok sem szokták felkeresni. Kijelentették a szerencsés eszkimók, hogy a sarki pásztort új Mózesnek tekintik és valamennyien áttérnek a keresztény vallásra.

Andrew Bahr indulása előtt úgy nyilatkozott, hogy a hegyek közé zárt eszkimókat a tenger felé vezetni majd, hogy egyesülhessenek az észak-kanadai aranyvidékeken dolgozó fajtársaikkal. Valószínű, hogy korunk e legnagyobb népvándorlása már kezdetét is vette. Legalább is erről tudósítanak az utbaeső erődök, amelyek egytől-egyig beszámolnak az új Mózes szinte földöntúli hatalmáról és hosszú tudósításokat táviratoznak központi irodákba Bahr sarki utjáról, mely — szerintük — nagyobb teljesítmény volt, mint akármelyik észak-sarki felfedező munkája az örök jég és hó birodalmában.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, JULIUS 5.

Bucuresti. 1.05: Gramofon. 2.35: Gramofon. 6: Rádiózenekar. Auber: A fekete dominó. Massenet: Festői képek. Smetana: A brandenburgiak Csehországban. Lehár: Vig özvegy. 7.15: Rádiózenekar. 8.20: Hangosfilmlemez. 9.15: Kamarazene. 9.45: Rádiózenekar. 10.45: Rádiózenekar. 11.35: Rádiózenekar. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 11.20: Időszerű apróságok. (Felolvasás). 11.45: Ifjúsági közlemények. (Felolvasás). 1: Déli harangszó. 1.05—2.30: Budapesti Koncert Szalonzenekar. 2.40—3.20: S. Mannberg Rózi és Sebestyén Sándor dr. zongora-gordonkaszámai. 5.10: A rádió diákfélfőrája. 6: Közvetítés a Földrengéstani Intézetből. 6.45: Hanglemezek. 7.30: Sportközlemények. 7.45: Aki a lobogóra lép — halálfi. Kertész József előadása. 8.20: Az Operaház tagjából alakult zenekar. 9.30: Hogyan bánjunk az idegennel. Nagy Endre csevegése. 10: Némethy Ella énekel, zongorán kíséri Polgár Tibor. 11: Cigányzenekar. 12: Kola József jazz-zenekarának műsora, Weygand Tibor énekszámával. — Budapest II. 6.05—6.40: Hanglemezek. 6.50: A névtelen vár. (Látogatás Jókai irómuhelyében). 7.25—8.15: Len Baker jazz-zenekarának műsora. 8.25: Mindenki stréber. Máriás Imre vidám csevegése. 9—10.20: Bertha István szalonzenekara. — Bécs. 1: Rádiózenekar. 2.10: Rádiózenekar. 3: Gramofon. 4.20: Asszonyoknak. 4.40: Zenés ifjúsági műsor. 5.15: Könnyű lemez. 6.10: Régi mesterek orgona- és kóruskompozíciói. 7.10: Ausztria gyógyhelyeiről. 9: A windsori vig nők. Nicolai operája. 11.45: Szórakoztató zene. 1—2: Könnyű bécsi melódiák. — Belgrád. 12: Rádiózenekar. 2.15: Dalok. 5: Gramofon. 5.40: Dalok. 6.10: Gyermektorna. 8.30: A nemzet órája. 9: Darinka Ziga zongorahangverseny. 9.30: Előre nem jelzett közvetítés. 10: Zágráb. — Deutschlandsender. 7.05: Torna. 7.15: Könnyű zene. 1: Fuvószena Brémából. 3: Könnyű zene. 4.10: Gyermekdalok. 4.35: Leányoknak. 5: Könnyű zene. 7: Gordonkaszámok. 8: Zenés egybeállítás. 9.15: Szórakoztató zene. — Hamburg. 7: Torna. 7.15: Reggeli hangverseny. 9: Asszonyoknak. 11.15: Iskolai rádió. 1.10: Fuvószena. 3.20: Zenés szórakoztató műsor. 5: Könnyű zene. 6: Tarka zene. 8: Fuvószena Brémából. 9.45: Zongoraszmok. 11.25: Zenei közjáték. — Lipcse. 7.15: Rendőrzenekar Danzigból. 9: Torna. 9.20: Könnyű zene. 1: Szórakoztató zene. 4: Asszonyoknak. 7.50: Vidám műsor. 10: Szórakoztató zene. 11: Hírek. 11.30: Stuttgart. — Milano. 12.30: Szalonzene. 2.20: Könnyű zene. 6.05: Szórakoztató zene. 9.40: Rekláhangverseny. 10.50: Csevegés. 11: Hegedű- és zongoraszmok. 12: Hírek. — Pozsony. 12: Könnyű zene.

2.30: Gramofon. 3.15: Énekszámok és zenekar. 5. Könnyű zene. 6.55: Magyar közvetítés. 7.10: Énekkar. 8.15: Balalajka. 11.30: Magyar hírek. 11.45: Cigányzene.

SZOMBAT, JULIUS 6.

Bucuresti. 1.05: Rádiózenekar. 1.55: Rádiózenekar. 2.35: Rádiózenekar. 6: Katonazene. 7.15: Katonazene. 8.20: Új lemezek. 9.05: Jazz. 10.50: Éttermi zene. 11.35: Éttermi zene. — Budapest I. 7.45: Hírek Utána hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: „Az első magyar regényíró tragikus élete“. 1: Déli harangszó. 1.05: Az 1. honvégyalgezered zenekara. 2.30: Simenszky Valéria zongorázik. Zsögön Lenke énekel. 5.10: Filmcsevegés. 6: Mit ízen a rádió. 6.30: Hámory Imre magyar nótákat énekel. 7.30: „Egy nap egy szumátrai títetvényen“. 8: Hanglemezek. 9.05: Rákóczi, Széchenyi, Kossuth. Hegedűs Lóránt előadása. 9.30: A Budapesti Hanverseny Zenekar. 10.25: Hírek. 12: aradi Farkas Sándor és cigányzenekara muzsikál. 1.05: Hírek. — Budapest II. 7: Morus Tamás és az Utópia. Máthé Elek dr. előadása. 7.35—8: Cigányzenekar. 8.10: Mezőgazdasági félóra. 8.45—9.25: Halász Gitta Mozart-áriákat énekel zongorakísérettel. 9.30: Hírek. 10.30—11.20: Pataky Vilmos jazz-zenekara. — Bécs. 1: Rádiózenekar. 2.10: Rádiózenekar. 3: Riccardo Stracciari lemezei. 4: Hírek. 4.15: Olasz lecke. 4.35: Énekkari hangverseny. 5.25: Felolvasás. 6.10: Citerazenekar. 6.50: Angol matrózadatok. Felolvasás gramofonlemezekkel. 7.30: Művészlemez. 8.10: Végállomás Bécsi Zenei revü. 11: Hírek. 11.10: Rádiózenekar. 12.50—2: Jazz. — Belgrád. 12: Gramofon. 1: Rádiózenekar. 5.20: Gramofon. 6: Könnyű zene. 8: Gramofon. 9: Boris Popov ariákat énekel. 9.30: Carlo Senassy hegedül. 10.15: Nemzeti hangverseny. 11.20: A királyi gárda zenekarának hangverseny. 12.30—1: Tánclemezek. — Heilsberg. 6: Reggeli hangverseny. 7: Torna. 9: Ájtatosság. 9.30: Torna asszonyoknak. 7.20: Orgonaszmok. 8.30: Zongoraszmok. — Lipcse. 9.20: Könnyű zene. 1: Könnyű zene. 4: Gyermekeknek. 5: Köln. 7.15: Ifjúsági műsor. 8: Régi katonai indulók. 9.10: Ha a vége jó, minden jó. Vidám hétfégi műsor. 11: Hírek. 11.30—1: Tánczene. — Milano. 12.30: Könnyű zene. 2.10: Szalonzene. 3: Gramofon. 6.05: Tánczene. 9.40: Vigjáték. 10.30: Zenekari hangverseny. — Pozsony. 9.30: Gramofon. 11: Énekkar. 2.30: Gramofon. 6.55: Magyar közvetítés. 7.55: Gramofon. 11.30: Magyar hírek. 11.45: Szalonzene.

Szeplős, pattanásos,

májfoltos, miteseres arcát hozassa rendbe
PILISINÉ kozmetikai salonban.
Bulev. Regina Maria 17. (Réthy-ház.)

„OLLA“
prophylaktikus készítmény. Ne kockáztassa egészségét állány utánzatokkal, utasítsa ezeket vissza és követeljen kimondottan OLLA-t eredeti csomagolásban!

KÖNYVEK

Julier Ferenc: „A hadvezetés művészete“. Julier Ferenc ny. ezredesnek ez a rendkívül érdekes kis könyve a Magyar Szemle Kincsestárának egyik száma. A kitűnő könyv füzve 27, egészvászonkötésben 40 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a Magyar Szemle Kincsestára teljes jegyzékét.

A táplálkozás (hízás és fogyás). Dr. Szöllősy Lajos, a kitűnő szakíró „A táplálkozás“ c. művének tartalmából kiemeljük: Mit értünk táplálkozás alatt? Az izok szerepe. A rágás. A gyomor, stb. A kitűnő könyv füzve 27, egészvászonkötésben 40 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a Magyar Szemle Kincsestára teljes jegyzékét.

Róma városa a történelem tükrében. Luttor Ferenc kitűnő könyve a Magyar Szemle Kincsestárában jelent meg. A kitűnő könyv füzve 27, egészvászonkötésben 40 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj. Kérje a Magyar Szemle Kincsestára teljes jegyzékét.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

rossz az üzlet?
újjáéled!
hogya jár a
reklámélet

1578
a „reklámélet“ az egyetlen magyar szaklap szerkeszti: balogh sándor, előfizetési ára évi 530 lei kiadóhivatal: budapest, v. kerület lipóti-körut 9. szám

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szóig csupán **20 lei.** ::: szó 2 lei. :::
Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

Szobaleányt keres uri család július 15-re. Elsőrendű bizonyítványval rendelkezők jelentkezzenek a kiadóhivatalban. 3814

PIATAL, szolid kiszolgáló leányt felvesz azonnal Sándor könyvkereskedés. 3881

Autorizált könyvelőt,

magyar-német levelezőt, lehetőleg gyorsírót keresünk, románul tudók előnyben. Ajánlatokat „Vidékre“ jelíggel a kiadóhivatalba kérünk.

8—12 lóerős, nyersolaj-, petrol- vagy szivóház-motort keresek megvételre. Ajánlatok ármezsgélőssel „Kifogástalan“ jelíggel kérek a kiadóhivatalba. 3885

LAKÁS.

Egy 3 és 4 szobás lakás teljes komforttal előnyös áron augusztus 1-re kiadó. Bővebbet Piața Catedralei No. 5. házfelügyelőnél. 8841

KERESÉK azonnalra kétágyas jól berendezett szobát fürdőszobával Piața Avram Iancu közelében, esetleg elátással. „Pontos fizető“ jelíggel a kiadóba. 3878

VÉTEL ÉS ELADÁS

ARANYT, ezüstöt, szőnyeget soba el nem ért magas árban veszünk. Használja ki a kedvező alkalmat. „Comisio“ Dacia kávéház mellett. 3651

NYARI KIARUSITAS a Comisio! Ébédlők modern komplett 4800-tól, Singer varrógépek 1300-tól, náloszoba 2500-tól, Zongora 12.500, uri szoba 6000 lei, 2 angol klubotél 1500 lei, szalon garnitúrák 3000 leitől, konyhakredencek 700, ezüst tárgyak 3.50 grja, perzsa szőnyegek, csillárok 500 leitől, 3 ajtós tükrös szekrény, gyermek ágyak, disztárgyak, festmények. Zálogtárgyakra a legmagasabb összeget csak az általunk képviselt ümiszoarai zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO“ biz. üzlet Bul Reg Maria 13. Dacia mellett. 4639
TEKINTSÉ meg okvetlen mindenki kiakatunkat

Fehér, nyomás nélküli tiszta csomagoló papír 5 kg-os csomagokban 70 leiért kapható az Aradi Közlöny főkiaijában

Pléh- és fahordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóijában.

Makulatura papír

5 kg-os csomagokban

50 leiért kapható az Aradi Közlöny főkiaijában.

Olcsón jut hozzá,

ha azt, amire szüksége van, az

Aradi Közlöny“

rekláméletese útján keresi.

HATSCHEK

INGATLANFORGALMI IRODÁIA
Arad. Bulv. Carol 46. (Hakác ugyanott.)
A Banca Nationala és az Ipartestület között.

ELŐNYÖS INGATLANAJÁNLATAI:
1. Str. Consistorialuihoz közel emeletes, masszív, fürdőszobás lakásokkal, alépitménye: 65.000 hozam, 775.000.
2. Bulv. Regele Ferdinand táján emeletes 13 bérelemennyel, jó hozam, 900.000.
3. Str. Coganiceanu táján emeletes új 2x3 szobás mellékkelhelyiségekkel, szárnyas ajtó, cserépalnyák, részben parkettázva, esslingeni rollókkal, garage 330.000.
4. Aradmegyei községben 5 szobás fürdőszobás uriház hallal. 150.000. Nyílt üzletnek, vagy marha-, sertés-, baromti-, tojás-, fa-, gabona-kereskedőnek és pálinkatözdének kiválóan alkalmas. 3882

TISZTA MOSOTTI RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételen keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában 100

HIRDESSEN

az 50 éve fennálló

„Aradi Közlöny“-ben!